

2015-06-10

Tid 2015-06-10, Kl 16:00
15:00 – 15:30 Förmöten för nämnden
15:30 – 16:00 Fika och frågestund för allmänheten

Plats Rum 2:3, plan 2, kommunhuset, Munkhättevägen 45, Tumba

Ärenden

Justering

- 1 Månadsrapport maj (muntligt)
(UF/2015:11)
- 2 Utköp av elevdatorer i grundskolan och gymnasieskolan
(UF/2015:130)
- 3 Gemensam gymnasiregion 2.0 – reviderad modell av strukturtillägg
(UF/2015:115)
- 4 Programutbud vid Botkyrkas gymnasieskolor och gymnasiesärskola läsåret
2016/17
(UF/2015:87)
- 5 Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2014 och arbetsmiljö-
verkets pågående inspektion
(UF/2015:6)
- 6 Årlig uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet 2014
(UF/2015:131)

- 7 Ansökan om utökning av pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ
(UF/2015:92)
- 8 Åtgärder med anledning av legitimationslagstiftning
(UF/2015:132)
- 9 Karriärtjänsternas framtid
(UF/2015:133)
- 10 Förvaltningschefen informerar (muntligt)
- 11 Redovisning av delegationsbeslut
(UF/2015:16)
- 12 Anmälningssärenden
(UF/2015:15)

2015-06-10

2

Utköp av elevdatorer i grundskolan och gymnasieskolan (UF/2015:130)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer priser för utköp av elevdatorer/iPads införskaffade ht 2015-vt 2016 i enlighet med tjänsteskrivelse daterad den 24 maj 2015.

Sammanfattning

Alla elever i årskurs 7-9 och gymnasiet i Botkyrka kommun, har tillgång till en egen bärbar dator eller iPad under sin skoltid. Eleven har möjlighet att köpa sin bärbara dator eller iPad under eller efter avslutad skolgång. Årligen beslutar utbildningsnämnden om priserna för utköp av elevdatorer/iPads. Utbudet av datorer/iPads har förändrats något.

2015-05-24

Dnr UF/2015:130

Referens
Dejan Smiljanic

Mottagare
Utbildningsnämnden

Utköp av elevdatorer i grundskolan och gymnasieskolan (UF/2015:130)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer priser för utköp av elevdatorer/iPads införskaffade ht 2015-vt 2016 i enlighet med tjänsteskrivelse daterad den 24 maj 2015.

Sammanfattning

Alla elever i årskurs 7-9 och gymnasiet i Botkyrka kommun, har tillgång till en egen bärbar dator eller iPad under sin skoltid. Eleven har möjlighet att köpa sin bärbara dator eller iPad under eller efter avslutad skolgång. Årligen beslutar utbildningsnämnden om priserna för utköp av elevdatorer/iPads. Utbudet av datorer/iPads har förändrats något.

Bakgrund

Alla elever i årskurs 7-9 och gymnasiet i Botkyrka kommun, har tillgång till en egen bärbar dator eller iPad under sin skoltid. Eleven har möjlighet att köpa sin bärbara dator eller iPad under eller efter avslutad skolgång. Årligen beslutar utbildningsnämnden om priserna för utköp av elevdatorer/iPads. Utbudet av datorer/iPads har förändrats något.

Prissättning

Priserna för att köpa ut elevdatorer och iPads baseras på en beräknad värdeminskning och ett restvärde. Apples produkter bedöms ha ett högre restvärde än PC-produkter.

Alla elever kan köpa sin dator under sin skoltid eller efter avslutad skolgång. Det finns också möjlighet för elever som byter skola att köpa loss sin dator eller iPad.

Varje år, inför läsårsstart, justeras utköpspriserna baserat på aktuella inköpspriser. Priset för utköp av dator/iPad varierar för de olika årskullarna eftersom priset justeras årligen. Alla priser är inklusive 25 procent moms och gäller för både grundskolan årskurs 7-9 och gymnasiet.

Skolans inköpspriser för HT 2015 och VT 2016

Produkt	Skärmas- torlek	Exkl. moms	Inkl. moms
MacBook Air 11"	11,6	10 230 kr	12 788 kr
MacBook Air 13"	13	10 590 kr	13 238 kr
MacBook Pro	13	12 230 kr	15 288 kr
Lenovo ThinkPad 11e	11,6	6 150 kr	7 688 kr
Lenovo ThinkPad x240	12,5	6 930 kr	8 663 kr
Lenovo ThinkPad x250	12,5	8 180 kr	10 225 kr
Ipad Air Wi-Fi 16GB svart	10	4 310 kr	5 388 kr
Ipad Air 2 Wi-Fi 16GB svart	10	5 730 kr	7 163 kr
Lenovo tablet 2 Wi-Fi 16GB silver	10	3 590 kr	4 488 kr

Utköpspriser inkl. moms för elever som fick sin dator/iPad HT2015-VT2016

Produkt/användningstid	1-2 terminer	3-4 terminer	5 terminer	6 terminer eller mer
MacBook Air 11"	fullpris	4 550 kr	3 400 kr	1 700 kr
MacBook Air 13"	fullpris	4 700 kr	3 500 kr	1 750 kr
MacBook Pro	fullpris	5 450 kr	4 100 kr	2 050 kr
Lenovo ThinkPad 11e	fullpris	2 200 kr	1 700 kr	650 kr
Lenovo ThinkPad x240	fullpris	2 500 kr	1 950 kr	700 kr
Lenovo ThinkPad x250	fullpris	2 900 kr	2 250 kr	750 kr
Ipad Air Wi-Fi 16GB svart	fullpris	1 450 kr	1 150 kr	450 kr
Ipad Air 2 Wi-Fi 16GB svart	fullpris	1 900 kr	1 500 kr	550 kr
Lenovo tablet 2 Wi-Fi 16GB silver	fullpris	1 200 kr	950 kr	350 kr

Bilaga 1: Prislista för utköp av elevdatorer införskaffade ht 2013-vt 2015

Jan Strandbacke
 Tf Förvaltningschef

Dejan Smiljanic
 Ekonomichef

Bilaga 1: Prislista för utköp av elevdatorer införskaffade ht 2013-vt 2015

Prislista för utköp av elevdator införskaffade HT2013-VT2015

För elever som fick sin dator/Ipad mellan HT2013 och VT2015 gäller pris-sättning enligt nedan tabeller.

Utköpspriser inkl. moms för elever som fick sin dator/Ipad HT2013-VT2014

Användningstid	PC (11.6)	PC (13.3)	Mac	Ipad 2
Inom ett läsår	Fullpris	Fullpris	Fullpris	Fullpris
1-2 läsår	1 700	2 100	4 300	1 200
2-3 läsår	1 300	1 600	3 200	900
Efter 3 läsår	440	550	1 600	300

Fullpris motsvarar inköpspris

Utköpspriser inkl. moms för elever som fick sin dator/Ipad HT2014-VT2015

Användningstid	MacBook Air 13"	MacBook Pro	Lenovo ThinkPad 11e	Lenovo ThinkPad x240	Ipad Air Wi-Fi 16GB svart
1-2 terminer	Fullpris	Fullpris	Fullpris	Fullpris	Fullpris
3-4 terminer	4 300	4 800	1 800	2 700	1 400
5 terminer	3 200	3 600	1 400	2 100	1 100
6 terminer eller mer	1 600	1 800	500	700	400

Fullpris motsvarar inköpspris

2015-06-10

3

Gemensam gymnasiregion 2.0 – reviderad modell av strukturtillägg (UF/2015:115)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden antar förslaget till revidering av modellen för strukturtillägg.

Sammanfattning

Den 1 juli 2014 infördes ett förtydligande i Skollagen (2010:800) om att kommuner och rektorer ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. På rekommendation av kommunförbundet Stockholms län (KSL) har ett strukturtillägg införts inom gymnasieskolan.

KSL har inför läsåret 2015/16 reviderat modellen för strukturtillägg i syfte att ge elever med sämre måluppfyllelse extra medel för att skolan ska kunna ge eleverna det stöd de behöver. Modellen för strukturtillägg börjar gälla från den 1 juli 2015.

2015-05-27

Dnr UF/2015:115

Referens
Dejan Smiljanic

Mottagare
Utbildningsnämnden

Gemensam gymnasiregion 2.0 – reviderad modell av struktur-tillägg (UF/2015:115)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden antar förslaget till revidering av modellen för struktur-tillägg.

Sammanfattning

Den 1 juli 2014 infördes ett förtydligande i Skollagen (2010:800) om att kommuner och rektorer ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. På rekommendation av kommunförbundet Stockholms län (KSL) har ett struktur-tillägg införts inom gymnasieskolan.

KSL har inför läsåret 2015/16 reviderat modellen för struktur-tillägg i syfte att ge elever med sämre måloppfyllelse extra medel för att skolan ska kunna ge eleverna det stöd de behöver. Modellen för struktur-tillägg börjar gälla från den 1 juli 2015.

Ärendebeskrivning

Den 1 juli 2014 infördes ett förtydligande i Skollagen (2010:800) om att kommuner och rektorer ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

På rekommendation av kommunförbundet Stockholms län (KSL) har ett struktur-tillägg införts inom gymnasieskolan. Struktur-tillägget har godkänts av alla kommuner i Stockholms län.

KSL har inför läsåret 2015/16 reviderat modellen för struktur-tillägg (förslaget presenteras i sin helhet i bilaga 1) i syfte att ge elever med sämre måloppfyllelse extra medel för att skolan ska kunna ge eleverna det stöd de behöver. I förslaget läggs en begränsning på vilka elever som ska vara berättigade till struktur-tillägget, taket sätts vid 200 meritpoäng. Det innebär att elever som har lägre meritpoäng än 200 genom struktur-tillägget får en för-

2015-05-17

Dnr UF/2015:13

stärkt elevpeng. Modellen för strukturtillägg börjar gälla från den 1 juli 2015.

Ekonomiska konsekvenser

Det har gjorts en beräkning av de ekonomiska konsekvenserna för införande av strukturtillägg för läsåret 2014/15. Beräkningen visar ökade kostnader motsvarande 0,3 mkr för utbildningsnämnden i Botkyrka kommun. Den högre kostnaden beror på att ett stort antal Botkyrkaelever med lägre meritvärde än 200 meritpoäng söker sig till andra huvudmän. De ökade kostnaderna kan finansieras inom nämndens budget år 2015.

Effekterna av det föreslagna strukturtillägget för Botkyrka kommun 2016 redovisas i bilaga 1, sida 6. Beräkningen har gjorts av KSL och visar preliminärt ökade kostnader med ytterligare 0,6 mkr jämfört med 2015. Utbildningsförvaltningen kommer i samband med ettårsplanen 2016 att återkomma med hur dessa ekonomiska konsekvenser kan komma att påverka nämndens budget 2016.

Bilaga 1: KSL:s rekommendation

Jan Strandbacke
Tf Förvaltningschef

Dejan Smiljanic
Ekonomichef

Expedieras till
Kommunstyrelsen

Gemensam gymnasiregion 2.0 - förslag till reviderad modell av strukturtillägg

KSLs rekommendation

KSLs styrelse beslutade vid sitt sammanträde 2015-03-19 att rekommendera gymnasiregionens kommuner att:

anta förslaget till revidering av modellen för strukturtillägg

Ärendebeskrivning

Den 1 juli infördes ett förtydligande i skollagen att kommuner och rektorer ska fördela resurser till utbildningen inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

I samband med att kommunerna har fattat beslut om ett nytt samverkansavtal från 2015 har en modell för resursfördelning införts, ett strukturtillägg. Syftet med strukturtillägget är att ge extra ekonomiskt stöd till skolor som har elever med behov av mer stöd.

Inför införandet av strukturtillägg kommunicerades och förankrades förslaget att strukturtillägget ska fördelas till elever med meritvärden under 200 poäng som går ett nationellt program. I slutfasen ledde en felaktig beräkning till att beslut fattades att strukturtillägget under det första året fördelas på alla elever. KSLs styrelse beslutade samtidigt att en översyn skulle göras inför 2016.

Så beräknas strukturtillägget

Strukturtillägget utgår från alla elevers meritvärden från årskurs 9 och beräknas utifrån oddsen att de ska nå högskolebehörighet. Ju lägre meritvärde desto högre oddskvot, d.v.s. desto mindre sannolikhet att eleven når högskolebehörighet.

Sannolikheten är beräknad på samverkansområdets elever i okt 2013 och gjord av Sweco på uppdrag av KSL. Enligt senaste beräkning förklarar

meritvärdena ca 80 procent av sannolikheten att få högskolebehörighet. Oddskvot för varje meritvärde hämtas från Swecos modell. Struktur tillägget beräknas per elev och program, men betalas ut till skolorna utan specifikation om vilka elever det avser. De totala beloppen specificeras endast per skola och per nationellt program. Sedan är det rektorn som beslutar om vilka åtgärder eller satsningar som bör göras.

Meritvärdet från åk 9 utgör grund för beräkning även för elever i årskurs 2 och 3.

Även om struktur tillägget beräknas per elev är det inte ett tillägg som är tänkt att tillfalla varje unik individ. Struktur tillägget utformning gör att skolor med många elever med lägre meritvärde får ett högre struktur tillägg och skolor med många elever med höga meritvärden får lägre struktur tillägg. Struktur tillägget syftar till att ge extra ekonomiskt stöd till skolor som har elever med behov av mer stöd. Struktur tillägg är därmed inte att likställas med t ex tilläggsbelopp som är knutet till en unik individ.

Implementering – struktur tillägg vårterminen 2015

Struktur tillägget för vårterminen 2015 beräknades på elever placerade i gymnasieskolan den 10 oktober 2014 och samtliga elever på ett nationellt program genererar ett struktur tillägg. Det innebär att av gymnasieskolans drygt 68 000 elever i gymnasiet är ca 60 000 elever berättigade till struktur tillägg nu under vårterminen. Övriga elever går på ett introduktionsprogram och är inte berättigade till struktur tillägg

Kostnaderna för gymnasieskolan i regionen är ca 7 miljarder och av dessa fördelas ca 107 miljoner om som struktur tillägg till skolorna baserat på deras meritvärde i åk 9. För vårterminen motsvarar det 53,5 miljoner kronor.

UEDB har utvecklats och anpassats för att hantera betalningsströmmar avseende struktur tillägg. Skarp körning för vårterminen 2015 gjordes den 10 februari och utbetalning sker i samband med utbetalningen för programpengen för februari 2015.

Fördelningen av struktur tillägget per intervall för vårterminen 2015:

Meritvärdesintervall	Struktur tillägg läsår	Struktur tillägg VT 2015	Antal elever	Belopp
0-29	3 850	1 925	671	1 291 675
30-59	5 575	2 788	108	301 104
60-89	5 421	2 711	547	1 482 917
90-119	5 203	2 602	1 135	2 953 270
120-159	4 705	2 353	2 948	6 936 644
160-199	3 026	1 513	11 298	17 093 874
200-239	1 680	840	15 137	12 715 080
240-279	981	491	15 293	7 508 863
280-	488	244	12 996	3 171 024
Summa			60 133	53 454 451

Översyn av struktur tillägg inför kommande läsår 2015/2016

Inför införandet av struktur tillägg kommunicerades och förankrades förslaget att struktur tillägget ska fördelas till elever med meritvärden under 200 poäng som går ett nationellt program. I slutfasen ledde en felaktig beräkning till att beslut fattades att struktur tillägget under det första året fördelas på alla elever. KSLs styrelse beslutade samtidigt att en översyn skulle göras inför 2016.

I översynen ingår att se över meritvärdesintervaller med tillhörande struktur tillägg samt behov av en gräns för vilka elever som ska bara berättigade till struktur tillägg. Inför införande av struktur tillägg föreslogs ett tak på 200 meritpoäng och kansliet har det som utgångspunkt i översynen.

Erfarenheter från implementeringen

Följande slutsatser kan vi dra efter implementeringen:

- Om ett tak på 200 meritpoäng hade funnits så hade antalet berättigade elever sjunkit från ca 60 000 till 16 700 elever (knappt 30 %). Dessa hade fått ta del av ytterligare 23 miljoner kronor av de drygt 53 miljoner som omfördelades för vårterminen.
- Intervallerna i tabellen ovan bör ses över då de inte stämmer med behörighetsgränser i de nationella programmen. Gräns för behörighet till Yrkesprogrammen är 80 poäng. Gräns för behörighet till Högskoleförberedande programmen är 120 poäng.
- Många elever som saknar behörighet och börjar ett Introduktionsprogram söker inte om via antagningen när de sedan börjar på ett nationellt program. Det innebär att de finns i antagningsdatabasen med ett lägre meritvärde och kan därmed generera ett högre struktur tillägg än de bör ha.
- Det finns en grupp elever som saknar meritvärde. De kan vara elever med utländska betyg, elever som gått waldorfskola. De beräknas utifrån intervallet 0-29 och genererar ett struktur tillägg som enligt Swecos beräkningar tilldelats ett meritvärde som motsvarar genomsnittet på det program de går på. Vid en genomlysning av på vilka skolor/program dessa elever går ser det ut att vara en relevant bedömning.
- Inför läsåret 14/15 har eleverna möjlighet att tillgodogöra sig ett extra betyg. Detta har gjort att maxpoängen har höjts från 320 till 340 poäng. Bör detta påverka vilket tak som sätts för att vara berättigad till struktur tillägg?

Förslag till reviderad modell av struktur tillägg inför kommande läsår 2015/2016

Meritvärdestak

Syftet med struktur tillägget är att ge skolor med elever med sämre målpuffyllelse extra medel för att kunna ge dessa elever de stöd de behöver.

Mycket talar för att det bör finnas en begränsning för vilka elever som ska vara berättigade till strukturtillägg. Sätts taket vid 200 meritpoäng så skulle det ge

en större effekt genom att ett klart färre antal elever skulle få en större del av den del som omfördelas genom strukturtillägget.

Medianen för meritvärdet har ökat något 2014. Sannolikt i och med att eleverna nu får tillgodoräkna sig ytterligare ett betyg. Ökningen är inte så stor så att det motiverar en ändring av tidigare förslag på tak vid 200 meritvärdespoäng

Meritvärdesintervaller och belopp

Med utgångspunkt från ett tak vid 200 meritvärdespoäng så visar erfarenheterna från implementeringen att meritvärdesintervallerna bör bli färre och anpassas så att de stämmer överens med behörighetsgränserna till de nationella programmen.

Elever med meritvärden i antagningsdatabasen som ligger under behörighetsgränserna (1 - 79) har sannolikt högre meritvärde i och med att de kommit in på ett nationellt program. Meritvärdet är dock inte uppdaterat då de inte sökt om via antagningen efter att ha gått ett introduktionsprogram. För att undvika att dessa elever överkompenseras bör intervall 1 - 79 ha samma belopp som följande intervall 80 - 119.

Föreslagna belopp är beräknade utifrån vårterminens fördelning om det funnits ett tak om 200 poäng, avrundade till närmsta hundratal.

Nedan beskrivs förslag till intervaller samt förslag till belopp.

Meritvärdesintervall	Strukturtillägg Läsår	Motiv
0 – saknar meritvärde	6 800	Elever som saknar meritvärde som går ett nationellt program.
1 – 79	9 600	Elever som vid första antagningen saknar behörighet och som inte har ett uppdaterat meritvärde efter studier på introduktionsprogram.
80 – 119	9 600	Här börjar gräns för behörighet till Yrkesprogram
120 – 159	8 400	Här börjar gräns för behörighet till Högskoleförberedande program
160 – 199	5 400	Sista intervall innan tak på 200 meritpoäng

Konsekvenser av föreslagen förändring

En beräkning av konsekvenserna på kommunnivå har gjorts och som presenteras i bilaga. Beräkningarna visar skillnaderna mellan strukturtillägget för VT 2015 och det nya förslaget baserat på utfallet för strukturtillägget för 2015. *Se bilaga.*

Konsekvenserna kan dock bli större på enhetsnivå beroende på elevsammansättning på en enskild skola. Föreslagen förändring innebär att det finns skolor som i princip inte kommer att få något struktur tillägg och andra kommer att få ett betydande tillskott.

Dialog och förankring

Dialog och förankring har skett vid kommunstyrelseordförändas träff den 3 mars, kommundirektörernas träff den 6 mars samt med ansvariga förvaltningschefer. Utbildningsberedningen beslutade att ställa sig bakom förslaget vid sitt sammanträde den 10 mars.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överläter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag eller annan beslutshandling.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunernas ställningstaganden **senast 26 juni 2015**

med e-post till registrator@ksl.se

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av:

Ulrika Pudas, telefon 08- 615 94 33, e-post ulrika.pudas@ksl.se

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Erik Langby
ordförande

Madeleine Sjöstrand
direktör

Bilaga.

**Översyn strukturtillägg – effekt på kommunnivå av
föreslagen förändring baserad på läsåret 14/15
(utfallet för VT 2015 utgör underlag)**

Kommun	Summa läsåret 14/15	Summa förslag läsåret 15/16	Differens
Södertälje	5 539 900	6 445 000	905 100
Botkyrka	5 651 948	6 304 600	652 652
Norrtälje	3 218 088	3 784 600	566 512
Sigtuna	2 612 632	2 999 600	386 968
Nynäshamn	1 689 436	1 991 000	301 564
Haninge	4 778 480	5 079 000	300 520
Häbo	1 378 154	1 572 600	194 446
Upplands-Bro	1 541 402	1 700 000	158 598
Upplands-Väsby	2 389 638	2 537 400	147 762
Järfälla	3 966 006	4 071 400	105 394
Österåker	2 668 826	2 753 000	84 174
Nykvarn	529 884	590 000	60 116
Sundbyberg	1 546 192	1 576 200	30 008
Tyresö	2 957 638	2 946 600	-11 038
Vallentuna	2 003 954	1 979 600	-24 354
Vaxholm	622 634	562 600	-60 034
Salem	952 094	874 200	-77 894
Värmdö	2 226 762	2 069 400	-157 362
Ekerö	1 361 962	1 169 400	-192 562
Solna	1 929 148	1 672 200	-256 948
Huddinge	5 682 840	5 256 400	-426 440
Lidingö	1 908 224	1 344 800	-563 424
Danderyd	1 422 656	787 600	-635 056
Sollentuna	3 148 454	2 345 400	-803 054
Nacka	4 208 134	3 287 400	-920 734
Täby	3 156 526	2 213 000	-943 526
Stockholm	32 018 910	29 276 800	-2 742 110

2015-06-10

4**Programutbud vid Botkyrkas gymnasieskolor och gymnasiesärskola läsåret 2016/17 (UF/2015:87)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden beslutar att erbjuda program i Botkyrkas gymnasieskola och gymnasiesärskola, med planerad start läsåret 2016/17, i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 21 maj 2015.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har skrivit fram ett förslaget avseende utbud av nationella program och inriktningar samt introduktionsprogram inom gymnasieskolan samt nationella program och individuella programmet inom gymnasiesärskolan i Botkyrka.

Botkyrkas gymnasieskolors breda programutbud står sig väl i den konkurrens om elever som råder inom samverkansområdet i Stockholms län. Drygt 60 procent av Botkyrkaeleverna söker en gymnasieutbildning utanför Botkyrkas kommunala skolor. Närmare 40 procent av eleverna på Botkyrkas kommunala gymnasieskolor kommer från andra kommuner.

Referens
Anna Widing Niemelä

Mottagare
Utbildningsnämnden

Programutbud vid Botkyrkas gymnasieskolor och gymnasiesärskola läsåret 2016/17 (UF/2015:87)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att erbjuda program i Botkyrkas gymnasieskola och gymnasiesärskola, med planerad start läsåret 2016/17, i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 21 maj 2015.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har skrivit fram ett förslaget avseende utbud av nationella program och inriktningar samt introduktionsprogram inom gymnasieskolan samt nationella program och individuella programmet inom gymnasiesärskolan i Botkyrka.

Botkyrkas gymnasieskolors breda programutbud står sig väl i den konkurrens om elever som råder inom samverkansområdet i Stockholms län. Drygt 60 procent av Botkyrkaeleverna söker en gymnasieutbildning utanför Botkyrkas kommunala skolor. Närmare 40 procent av eleverna på Botkyrkas kommunala gymnasieskolor kommer från andra kommuner.

Ärendet

Utbildningsförvaltningen har skrivit fram ett förslaget avseende utbud av nationella program och inriktningar samt introduktionsprogram inom gymnasieskolan samt nationella program och individuella programmet inom gymnasiesärskolan i Botkyrka.

Vilka program och inriktningar som startar på respektive gymnasieskola avgörs av antalet antagna på varje program. Antagningen till läsåret 2015/16 är klar i slutet av juni 2015 och kan komma att påverka detta förslag till programutbud 2016/17.

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

Det finns ett antal faktorer som påverkar planeringsförutsättningarna för programutbudet i Botkyrka:

- Intagningen för läsåret 2015/16 är inte färdig ännu, vilket innebär att det är oklart vilka utbildningar som kommer att starta till hösten 2015.
- Botkyrka kommun är en del i samverkansområdet i Stockholms län, vilket gör att även andra kommuners programutbud kan komma att påverka vilket utbud Botkyrka kan ha.
- Som en del av samverkansavtalet pågår dialog mellan kommunerna kring programutbudet i länet. Det är oklart vad utfallet av detta kommer att bli.

Utbildningsförvaltningen avser vid behov att återkomma med ett nytt och förändrat förslag till beslut senare.

Sökbilden inför läsåret 2015/16 är generellt sett god för Botkyrka kommuns gymnasieskolor. Det kan konstateras en fortsatt vikande trend för yrkesprogrammen, men å andra sidan en stark efterfrågan på högskoleförberedande program som t ex naturvetenskapsprogrammet.

Botkyrkas gymnasieskolors breda programutbud står sig väl i den konkurrens om elever som råder inom samverkansområdet i Stockholms län. Drygt 60 procent av Botkyrkaeleverna söker en gymnasieutbildning utanför Botkyrkas kommunala gymnasieskolor, det finns Botkyrkaelever på ca 153 olika gymnasieskolor i länet. Närmare 40 procent av eleverna på Botkyrka kommuns skolor kommer från andra kommuner, huvudsakligen från Södertälje, Salem och Huddinge.

Utbildningar lå15/16 som föreslås att inte starta läsåret 2016/17

- Samhällsvetenskapsprogrammet, inriktning medier, information och kommunikation (TUM). Alltför få sökande under en rad år.
- Naturvetenskapsprogrammet, inriktning naturvetenskap, profil matematik-data (TUL). Utbildningen föreslås ersättas av Teknikprogrammet, inriktning Teknikvetenskap. Se nedan.

Nya utbildningar som föreslås starta läsåret 2016/17

IB – International Baccalaureate (S:tB)

Under 2015 kommer Utbildningsförvaltningen att utreda möjligheterna att starta IB på S:t Botvids gymnasium. Tidigare försök, såväl på Tumba som Tullinge gymnasium, har inte lyckats attrahera tillräckligt många elever för att kunna

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

starta. Förvaltningen ser emellertid en möjlighet att kunna erbjuda nyanlända elever med god studiebakgrund och goda kunskaper i engelska en IB-utbildning och på detta sätt medverka till att eleven får en fullständig gymnasieutbildning snabbare.

Utbildningen är förenad med relativt höga kostnader, bl a med anledning av att den styrs av ett annat regelverk än vanliga nationella gymnasieprogram. Utbildningen ges på engelska enligt en internationell timplan och kräver t ex mindre klasser och en s k IB-koordinator.

Finansieringen av utbildningen kommer att utredas under året, det gäller såväl specifika kostnader i samband med uppstart, som hur utbildningen kommer att kunna stå sig och bära sina kostnader över tid. Elevpengen på de skolor som erbjuder utbildningen i länet idag ligger på ca 100 000 kr/elev och läsår. För tillfället är det ca 27 Botkyrkaelever som går en IB-utbildning. Dessa är fördelade på 4 olika huvudmän.

Teknikprogrammet, inriktning Teknikvetenskap (TUL)

Tullinge gymnasium erbjuder redan idag en utbildning på naturvetenskapsprogrammet med profil matematik-data. I samband med övergången till GY11 förändrades möjligheterna att läsa programmeringskurser och högre kurser i matematik på naturvetenskapsprogrammet. Tanken är att Tullinge gymnasium genom att lägga ner den lokala profilen ”matematik-data” på NA-programmet, i stället kan erbjuda en datautbildning inom Teknikprogrammet med inriktning mot teknikvetenskap. För eleverna innebär det att de får möjlighet att läsa kurser i teknik kopplat till programmerings- och matematikkurserna.

Kostnaden för teknikprogrammet är relativt hög. Skolan anser sig komma att behöva investera i något dyrare datorer. En del kostnader i samband med uppstart kommer också att krävas. Elevpengen i samverkansavtalet är ca 85 000 kr/elev och läsår.

För tillfället är det drygt 200 Botkyrkaelever som går ett Teknikprogram i länet. 74 procent av dessa har valt en teknikutbildning utanför kommunen.

Ekonomiprogrammet, inriktning Juridik (TUL)

Tullinge gymnasium erbjuder idag inriktningen ekonomi på Ekonomiprogrammet. Genom att även kunna erbjuda inriktningen juridik ser skolan en möjlighet att bredda valmöjligheterna för eleverna. Skolan har många sökande till ekonomiprogrammet.

Introduktionsprogram (IMYRK) – yrkesintroduktion inriktning hantverk/frisör (S:tB) och vård och omsorg (TUL)

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

Under 2015 har utbildningsförvaltningen fått utvecklingspengar av Skolverket för att utreda möjligheterna att starta IMYRK-utbildningar i samverkan med vuxenutbildningen och med nyanlända elever i fokus. Även detta är en möjlighet för nyanlända att snabbare få en utbildning eller ett arbete.

S:t Botvids gymnasium breddar därför sitt utbud av IMYRK-utbildningar och kommer att kunna erbjuda en inriktning mot hantverk/frisör och på Tullinge gymnasium planerar förvaltningen att starta en yrkesintroduktion med inriktning mot arbete inom vård och omsorg.

Förvaltningen beräknar inga särskilda kostnader utöver gängse elevpeng för IMYRK.

Förslag till Nationella program och inriktningar i Botkyrka

S:t Botvids gymnasium

Nationellt program	Inriktning	Kommentar	Lå 15/16	Lå 16/17
Hantverksprogrammet	Frisör		X	X
Handel- och administrationsprogrammet	Handel och service		X	X
Ekonomiprogrammet	Ekonomi		X	X
	Juridik		X	X
Estetiska programmet	Nycirkus	Nationellt fastställd spetsutbildning, riksrekryterande. I samarbete med Cirkus Cirkör.	X	X
Naturvetenskapsprogrammet	Naturvetenskap		X	X
	Naturvetenskap och samhälle		X	X
	Nycirkus	Särskild variant inom det estetiska området cirkus. Riksrekryterande. I samarbete med Cirkus Cirkör.	X	X
International Baccalaureate (IB)	--	Nytt program lå16/17		X
Samhällsvetenskapsprogrammet	Beteendevetenskap		X	X
	Samhällsvetenskap		X	X

Tullinge gymnasium

Nationellt program	Inriktning	Kommentar	Lå 15/16	Lå 16/17
Ekonomiprogrammet	Ekonomi		X	X

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

	Juridik	Ny inriktning lå16/17		X
Naturvetenskapsprogrammet	Naturvetenskap		X	X
	Naturvetenskap, profil matematik och data	Ingen antagning lå16/17 utan ersätts av Teknikprogrammet	X	
	Naturvetenskap och samhälle		X	X
Samhällsvetenskapsprogrammet	Beteendevetenskap		X	X
	Samhällsvetenskap		X	X
Teknikprogrammet	Teknikvetenskap	Nytt program lå16/17		X
Vård- och omsorgsprogrammet	--		X	X

Tumba gymnasium

Nationellt program	Inriktning	Kommentar	Lå 15/16	Lå 16/17
Barn- och fritidsprogrammet	Pedagogiskt arbete		X	X
Byggprogrammet	Bygg och anläggning, profil husbyggnad		X	X
El- och energiprogrammet	Elteknik		X	X
Fordons- och transportprogrammet	Personbil		X	X
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	Kök och servering		X	X
Ekonomiprogrammet	Ekonomi		X	X
	Juridik		X	X
	Finansekonomi	Nationell fastställd spetsutbildning, riksrekryterande.	X	X
Estetiska programmet	Bild och formgivning, profil animation	Nationellt fastställd spetsutbildning, riksrekryterande. I samarbete med AVUX/Xenter.	X	X
	Estetik och media, profil film/TV, radio/ljudesign och foto	Nationellt fastställd spetsutbildning, riksrekryterande. I samarbete med AVUX/Xenter.	X	X
	Musik, profil bas, gitarr, sång och trummor	I samarbete med KoF/ Kulturskolan.	X	X
Humanistiska programmet	Språk		X	X
Naturvetenskapsprogrammet	Naturvetenskap		X	X

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

Samhällsvetenskapsprogrammet	Beteendevetenskap		X	X
	Medier, information och kommunikation	Ingen antagning lå16/17 då få elever sökt inriktningen lå15/16	X	
	Samhällsvetenskap		X	X
Teknikprogrammet	Design och produktutveckling		X	X
	Informations- och medieteknik		X	X
	Samhällsbyggande och miljö		X	X
<i>Teknikprogrammet år 4</i>	<i>Informationsteknik</i>	<i>Riksrekryterande vidareutbildning som leder till Gymnasieingenjörsexamen.</i>	<i>X</i>	<i>X</i>

På Tumba gymnasium erbjuds de nationella programmen ES, NA, SA och TE med Aspergerstöd.

Tumba gymnasium erbjuder dessutom nationellt godkända idrottsutbildningar (NIU) i handboll och konståkning. Dessa vänder sig till elitsatsande ungdomar som vill kombinera studier med idrott. NIU går att kombinera med samtliga nationella program på skolan.

Förslag till introduktionsprogram i Botkyrka

Det finns fem olika introduktionsprogram (IM). Dessa vänder sig till elever som inte uppnått behörighet till ett nationellt program från grundskolan. De huvudsakliga målen med IM är att ge obehöriga elever en möjlighet att komma in på ett nationellt program eller att leda till ett arbete.

I Botkyrkas grundskolor var det 20,6 procent (jmf 13,1 procent i riket) av det totala antalet elever som avslutade åk 9 läsåret 2013/14 utan att vara behöriga för ett nationellt program (uppgift från Skolverket).

I slutet av april 2015 hade Botkyrkas gymnasieskolor totalt 413 elever inskrivna på något av de fem introduktionsprogrammen. Se tabell nedan.

Elevers ålder	Antal
16	86
17	125
18	101
19	75
20	23
21	3
Total	413

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

Utöver dessa är det ca 50 Botkyrkaelever som går ett introduktionsprogram hos annan huvudman. Det handlar i huvudsak om elever som går en inriktning som Botkyrka kommun själva inte erbjuder.

De olika programmen vänder sig till olika kategorier av elever, har olika mål, syfte och längd. Till vissa program krävs också att eleven har ett grundskolebetyg i vissa ämnen (IMPRO), se bilaga 1.

Botkyrka kommun har inte tecknat samverkansavtal i länet för introduktionsprogrammen, vilket innebär att en obehörig Botkyrkaelev från åk 9, är hänvisad till Botkyrka kommuns egna utbildningar. Till skillnad från behöriga elever har alltså obehöriga elever inte ett fritt skolval. I de fall Botkyrka kommun inte erbjuder en specifik utbildning kan individuella avtal tecknas med andra skolhuvudmän.

En av anledningarna till att Botkyrka inte tecknat samverkansavtal för introduktionsprogrammen är att det inte finns någon gemensam prislista (vilket det finns för de nationella programmen). Botkyrka har dessutom möjligheten att erbjuda samtliga fem introduktionsprogram i egen regi.

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

Introduktionsprogram – samtliga kommunala gymnasieskolor i Botkyrka

Program	Gymnasie- skola	Kommentar	Lå 15/16	Lå 16/17
IMPRE – Preparandutbildning	TUM		X	X
IMPRO – Programinriktat individuellt val; i mån av plats	TUM	Barn- och fritidsprogrammet	X	X
	TUM	Bygg och anläggningsprogrammet	X	X
	TUM	Restaurang- och livsmedelsprogrammet	X	X
	TUL	Vård- och omsorgsprogrammet	X	X
	S:tB	Hantverksprogrammet – frisör	X	X
Handels- och administrationsprogrammet		X	X	
IMYRK - Yrkesintroduktion	TUM	Fordonsteknik	X	X
	S:tB	Handel- och administration	X	X
		Hantverk – frisör, ny inriktning lå16/17		X
	TUL	Vård och omsorg, ny inriktning lå16/17		X
IMIND – Individuellt alternativ. Programmet kan ges enskilda elever vid samtliga skolor vid särskilda skäl.	S:tB		X	X
	TUM	TUM-Aspergerstödet för de elever som ej är inskrivna på nationella program.		
	TUL			
IMSPR – Språkintrödn	S:tB	Fortlöpande antagning under läsåret. Målet är att eleven ska erbjudas undervisning så snart som möjligt efter ankomst till Sverige.	X	X
	TUM			

Förslag till nationella program och individuella programmet i gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskolan i Botkyrka tillhör S:t Botvids gymnasium. Förslag på programutbud är oförändrat jämfört med innevarande läsår. Gymnasiesärskolan har just nu två olika utbildningsformer parallellt:

- den äldre utbildningen, som gällde fram till hösten 2013

2014-05-21

Dnr UF/2015:87

- den nya Gysär13, som startade hösten 2013

Förvaltningen konstaterar en stor ökning av antalet elever som antas till det individuella programmet, medan antalet elever på nationella program minskar. Utvecklingen beror sannolikt på att elevernas stödbehov är större, och kostnaderna därmed högre.

Botkyrka har ca 92 elever inskrivna i gymnasiesärskolan. Av dessa går ca 60 på S:t Botvids gymnasiesärskola, drygt 30 har valt en annan skolhuvudman. Ca 10 elever kommer från andra kommuner till S:t Botvid.

Nationella och individuella program vid S:t Botvids gymnasiesärskola

Program	Gymnasieskola	Kommentar	Lå 15/16	Lå 16/17
Programmet för administration, handel och varuhantering	S:tB	Nationellt program	X	X
Programmet för hälsa, vård och omsorg	S:tB	Nationellt program	X	X
Programmet för hantverk och produktion	S:tB	Nationellt program	X	X
Individuella programmet	S:tB		X	X

Jan Strandbacke
Tf förvaltningschef

Anna Widing Niemelä
Verksamhetschef gymnasieskola

Bil. 1

Studievägar	Preparand- utbildning	Programinriktat individuellt val	Yrkes- introduktion	Individuellt alternativ	Språk- introduktion
Vilka elever?	Fullföljt årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett visst nationellt program	Obehöriga till nationellt program, med krav på visst antal godkända betyg och i vissa ämnen	Obehöriga till nationellt program	Obehöriga till nationellt program	Obehöriga till nationellt program, nyanlända
Kommunens skyldighet	Ska erbjuda	Kan erbjuda	Ska erbjuda	Ska erbjuda	Ska erbjuda
Huvudsakligt innehåll	Grundskoleämnen som krävs för behörighet till nationellt program	Grundskoleämnen som krävs för behörighet till yrkesprogram och kurser från yrkesprogrammet, APL	Kurser från yrkesprogram, annan yrkesutbildning, APL/praktik	Grundskoleämnen, gymnasieämnen, andra insatser	Svenska/ svenska som andraspråk, övriga grundskoleämnen, gymnasiekurser
Syftar till	Studier på nationellt program	Studier på yrkesprogram	Etablering på arbetsmarknaden eller studier på yrkesprogram	Fortsatt utbildning, yrkesintroduktion, etablering på arbetsmarknaden	Studier på nationellt program, på annat introduktionsprogram, annan utbildning
Utformning	För enskild elev, flera elever kan ha samma innehåll	För grupp, innehåll fastlagt i förväg	För enskild elev eller för grupp	För enskild elev, flera elever kan ha samma innehåll	För enskild elev, flera elever kan ha samma innehåll

2015-06-10

5

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2014 och Arbetsmiljöverkets pågående inspektion (UF/2015:6)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av rapporten.

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket har gjort en inspektion vid utbildningsförvaltningen i Botkyrka. Inspektionen genomfördes inom ramen för Arbetsmiljöverkets nationella inspektionsaktivitet Skolan 2013-2016. Förvaltningen fick kritik på ett antal punkter.

Förvaltningen genomförde under 2014 arbetsmiljödialoger på varje enhet. Syftet med besöken var att följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet, säkerställa att rutinerna fungerar samt föra en dialog för att öka förståelsen och vikten av att arbeta systematiskt med arbetsmiljöarbetet.

2015-02-09

Referens
Eva Berglöf

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2014 och Arbetsmiljöverkets pågående inspektion (UF/2015:6)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av rapporten.

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket har gjort en inspektion vid utbildningsförvaltningen i Botkyrka. Inspektionen genomfördes inom ramen för Arbetsmiljöverkets nationella inspektionsaktivitet Skolan 2013-2016. Förvaltningen fick kritik på ett antal punkter.

Förvaltningen genomförde under 2014 arbetsmiljödialoger på varje enhet. Syftet med besöken var att följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet, säkerställa att rutinerna fungerar samt föra en dialog för att öka förståelsen och vikten av att arbeta systematiskt med arbetsmiljöarbetet.

Ärendet

Arbetsmiljöverket har gjort en inspektion vid utbildningsförvaltningen i Botkyrka. Inspektionen genomfördes inom ramen för Arbetsmiljöverkets nationella inspektionsaktivitet Skolan 2013-2016. Utbildningsförvaltningen träffade Arbetsmiljöverket den 7 april 2014.

Arbetsmiljöverket ställde krav på förvaltningen inom sju områden:

1. Rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet
2. Kontinuerliga undersökningar, riskbedömningar och handlingsplaner
3. Uppgiftsfördelning och kunskaper
4. Introduktion
5. Rutiner vid praktik
6. Hög arbetslastning – utredning, riskbedömning och handlingsplan

2015-02-09

7. Årlig uppföljning

Då det inte finns tydliga rutiner för hur uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar inom utbildningsförvaltningen beslutade förvaltningen att under 2014 genomföra arbetsmiljödialoger på varje enhet. Syftet med besöken var att följa upp det systematiska arbetsmiljöarbetet, säkerställa att rutinerna fungerar samt föra en dialog för att öka förståelsen och vikten av att arbeta systematiskt med arbetsmiljöarbetet. Syftet var även att utreda vilka utbildningsinsatser som behövs för att cheferna ska ges den kunskap som krävs för att arbetsmiljöarbetet ska bli en naturlig del i verksamheten. Det är en förutsättning för att nämnden och förvaltningen ska kunna ta sitt ansvar avseende uppgiftsfördelningen av arbetsmiljöfrågor.

Dialogerna genomfördes tillsammans med enhetens chef och skyddsombud. På många ställen deltog hela samverkansgruppen.

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Kommunfullmäktige har ålagt kommunstyrelsen och respektive nämnd det yttersta ansvaret för arbetsmiljöarbetet och därmed också uppgiften att se till att arbetsmiljöpolicy med tillhörande riktlinjer följs. Kommunens förvaltningar ansvarar för att arbetsmiljöarbetsuppgifterna följer linjeorganisationen. Varje chef med arbetsmiljöuppgifter ska se till att arbetsmiljöpolicy med tillhörande riktlinjer tillämpas i sin verksamhet.

Arbetsmiljödialogerna

- Hälften av alla arbetsplatser har uppgivit att de inte årligen genomför en kartläggning av det systematiska arbetsmiljöarbetet och därmed inte heller någon risk- och konsekvensbeskrivning.
http://www.av.se/dokument/afs/ursprungs/ursprungsAFS2001_01.pdf
<https://intranet.botkyrka.se/Botkyrka%20Dokument/Mall%20för%20riskbedömning%20för%20årliga%20kartläggningar%20mm.docx>
- Många arbetsplatser har genomgång av policy och riktlinjer, men inte med den systematik man skulle behöva.
- Det är många som inte skrivit under arbetsfördelning av arbetsmiljöuppgifterna. Där så har skett finns stora brister i diarieföring av dokumenten.

2015-02-09

- På samtliga enheter genomförs medarbetarsamtal och dessa dokumenteras. I en del av samtalen har det framkommit att det är en hög arbetsbelastning. I dessa fall har man gjort riskbedömning och vidtagit åtgärder så att arbetslastningen inte lett till ohälsa.
- På samtliga enheter genomförs arbetsplatsträffar men på några få enheter finns inte arbetsmiljöfrågor med som en naturlig del i arbetet.
- Samverkansmöten genomförs och det finns dagordning där det framgår att samverkansgruppen också utgör en skyddskommitté. Det brister dock i att tillbud och arbetsskador inte följs upp systematiskt på mötena.
- Medarbetarundersökning genomförs på alla enheter och man arbetar med resultatet. Uppföljningen av handlingsplanen skulle dock kunna förbättras. Någon riskbedömning görs oftast inte heller utifrån medarbetarundersökningen.
- På de flesta arbetsplatserna finns tydliga rutiner för introduktion av nyanställda. Det har dock framkommit är att rutinerna inte alltid används vid timanställningar eller övriga korta vikariat.
- Skyddsronder genomförs och elevskyddsombud deltar om sådan finns utsedd. Protokollet följs också upp på samverkansmöten.
- På förskolorna genomförs barnskyddsrund.
- Det är stora brister i anmälan av tillbud och arbetsskada. De anmälningar som görs följs inte upp på samverkansmöten eller arbetsplatsmöten. Och oftast görs inte någon riskanalys och konsekvensbeskrivning.
- I vissa fall vid förändringsarbete görs riskbedömning och konsekvensbeskrivning, men omfattningen är för begränsad. I de fall det genomförs är handlingsplanen eller uppföljningen av densamma mycket bristfälligt.
- Det finns handlingsplan för hot och våld och den är oftast känd för arbetstagarna.
- Aktuell utrymningsplan är känd i organisationen och det genomförs utrymningsövningar.

2015-02-09

- SBA-kontrollant (systematiskt brandskydd) är utsedd på arbetsplatserna men långt ifrån alla har skrivit på en delegation för denna arbetsmiljöupp- gift.
- Krisplan och anhöriglista finns på de flesta arbetsplatser. Det finns ingen systematik i hur man informerar om krisplanen.

Förslag på förbättringsåtgärder

Efter att arbetsmiljödialogerna är genomförda kan konstateras att det saknas systematik i arbetsmiljöarbetet. Förvaltningen kommer att ta fram ett årshjul där det framgår när de olika arbetsmiljöinsatserna ska genomföras.

I verksamheten råder det okunskap vad gäller arbetet med den årliga kartlägg- ningen och vad som ingår i denna samt på vilket sätt man ska genomföra risk- analys och konsekvensbeskrivning. Det finns ett behov av att genomföra ut- bildning för samverkansgrupperna på enheterna för att ge vägledning i hur man kan lägga upp det systematiska arbetsmiljöarbetet.

I medarbetarenkäten har det framkommit att 52 procent av förvaltningens medarbetare har svårigheter att koppla av efter arbetet. Det är viktigt att varje enhet följer upp orsakerna till detta och vidtar åtgärder.

Arbetskadestatistiken och medarbetarenkäten signalerar att hot om våld och våld förekommer inom förvaltningens verksamhet och det är därför viktigt att arbetsplatserna arbetar aktivt med frågan.

På förvaltningens chefsmöten kommer en gång per år en genomgång av ar- betsmiljöarbetet att göras. Då finns möjlighet till fördjupning inom något/några områden inom arbetsmiljöarbetet.

Den årliga kartläggningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp av respektive verksamhetschef och redovisas till nämnden.

Jan Strandbacke
Tf förvaltningschef

Anette Älmdalen
Chef specialiststöd

6

**Årlig uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet 2014
(UF/2015:131)**

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner kvalitetsredovisning 2014.

Sammanfattning

Det systematiska kvalitetsarbetet är stommen i utbildningsförvaltningens utvecklingsarbete. Som åtgärd i strävan att utveckla kommunens skolor och förskolor finns ett väl förankrat och omfattande analys- och kvalitetsarbete. Redovisningen ger en bild av verksamheten 2014.

Kvalitetsredovisningens syfte är att ge nämnden underlag inför uppföljning av verksamheten. Dessutom är kvalitetsredovisningen ett viktigt underlag för planering av kommande ettårsplan.

2015-06-01

Referens

Mottagare
Utbildningsnämnden

Årlig uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet 2014 (UF/2015:131)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner kvalitetsredovisning 2014.

Sammanfattning

Det systematiska kvalitetsarbetet är stommen i utbildningsförvaltningens utvecklingsarbete. Som åtgärd i strävan att utveckla kommunens skolor och förskolor finns ett väl förankrat och omfattande analys- och kvalitetsarbete. Redovisningen ger en bild av verksamheten 2014.

Kvalitetsredovisningens syfte är att ge nämnden underlag inför uppföljning av verksamheten. Dessutom är kvalitetsredovisningen ett viktigt underlag för planering av kommande ettårsplan.

Bilaga 1: Kvalitetsredovisning 2014

Jan Strandbacke
Tf Förvaltningschef

Kristina Gustafsson
Chef Kvalitetsstöd

**LÅNGT
IFRÅN LAGOM**

Kvalitetsredovisning 2014

Lägesrapport och analys

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Presentation av utbildningsförvaltningen	4
1.2 Det systematiska kvalitetsarbetet	5
1.3 Anmälningar	7
2. Pågående processer och insatser	8
2.1 Språkutveckling	8
2.2 Digitalisering av Botkyrkas förskolor och skolor	8
2.3 Inkluderande arbetssätt	9
2.4 Utbildningssatsningar	11
3. Förskola	14
3.1 Undervisning och lärande	14
3.2 Resultat	16
3.2.1 Styrkor	16
3.2.2 Utvecklingsområden	16
4. Grundskola	16
4.1 Förskoleklass	16
Styrkor	17
Utvecklingsområden	17
4.2 Fritidshem	17
Styrkor	17
Utvecklingsområden	17
4.3 Grundskolan åk 1-9	17
4.4 Undervisning och lärande	18
4.5 Resultat	18
4.5.1 Styrkor	18
4.5.2 Utvecklingsområden	19
5. Grundsärskola	19
5.1 Undervisning och lärande	19
5.2 Resultat	19
5.2.1 Styrkor	19
5.2.2 Utvecklingsområden	20
6. Gymnasieskola	20
6.1 Undervisning och lärande	20
6.2 Resultat	21
6.1.2 Styrkor	21
6.1.3 Utvecklingsområden	21
7. Gymnasiesärskola	22
7.1 Undervisning och lärande	22
7.2 Resultat	22
7.2.1 Styrkor	22
7.2.2 Utvecklingsområden	23
8. Personal	23

8.1 Legitimationslagstiftningen.....	23
8.2 Karriärtjänster	23
8.3 Personaltäthet och kompetens	24
9. Slutord	26

1. Inledning

Årets kvalitetsredovisning är kortare än tidigare år. Årshjulet för det systematiska kvalitetsarbetet håller på att ritas om för att bättre passa in i våra enheters systematiska kvalitetsarbete. Det innebär att rapporter från enheterna kommer in vid ett senare tillfälle och att dialogerna sker löpande under hela året. Kvalitetsredovisning till nämnd kommer från 2015 att sammanställas i samband med årsredovisningen och utgör då en bilaga till det dokumentet. Eftersom detta blir ett mellanår finns inte enheternas årliga sammanfattningar och endast ett fåtal dialoger är genomförda.

Kvalitetsredovisningens syfte är att ge nämnden underlag inför uppföljning av verksamheten och för att följa om den bedrivs enligt de mål och riktlinjer som getts. Dessutom är kvalitetsredovisningen ett viktigt underlag för planering av kommande ettårsplan. Kvalitetsredovisningen upprepar inte årsredovisningens resultat, ekonomiska rapporter eller uppföljning av specifika åtaganden, utan förhåller sig huvudsakligen till utbildningsnämndens övergripande verksamhetsmål.

Det senaste året har präglats av personalomsättning på ledningsnivå. Det har resulterat i att flera processer och projekt inte har kunnat drivas med den intensitet och uthållighet som oftast krävs för ett väl genomfört arbete med lyckat resultat.

1.1 Presentation av utbildningsförvaltningen

Till utbildningsförvaltningen hör kommunala förskolor, pedagogisk omsorg, grundskolor, grundsärskola, fritidshem, kommundemensamma grupper och gymnasieskola med gymnasiesärskola inom Botkyrka. Förvaltningen ansvarar också för tillsyn av enskilt drivna förskolor/pedagogisk omsorg samt det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar mellan 16-20 år.

Centralt placerade på förvaltningen är enheterna ekonomistöd, kvalitetsstöd, specialiststöd och respektive skolforms ledning med dess verksamhetsstöd. All verksamhet styrs av skollagen, läroplaner och kursplaner samt utbildningsnämndens ettårsplan och andra kommunala styrdokument.

Antal barn och elever

	2015-04-22
Förskola	5223 (samt 47 i allmän förskola)
Grundskola inklusive förskoleklass	9076
Utpendlare till annan kommun (kommunal)	279
Fristående grundskola (oavsett kommun)	1814
Inpendlare från annan kommun	254
Grundskola (kommunens skolor)	160
Fritidshem (inkl. grundskola)	3864
Dagbarnvårdare/ped. omsorg (kommunal regi)	17
Gymnasieskola	3408
Egen regi	2351
Fristående gymnasieskola	1003
Utpendlare till annan kommun (kommunal)	1043
Inpendlare från annan kommun	982
Gymnasieskola	92
Egen regi	69
-varav inpendlare	10
Utpendlare (kommunal/friskola)	35 (20/15)

1.2 Det systematiska kvalitetsarbetet

Det systematiska kvalitetsarbetet är stommen, och källan till, utbildningsförvaltningens utvecklingsarbete. I vår strävan att utveckla kommunens skolor och förskolor finns ett väl förankrat och omfattande analys- och kvalitetsarbete.

Utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

Utbildningsförvaltningen eftersträvar att den sammanfattning som görs av enheternas systematiska kvalitetsarbete ska bli ett kraftfullt verktyg för deras eget arbete. En förändring av utbildningsförvaltningens tidsplan och upplägg för det systematiska kvalitetsarbetet sker under 2014-2015 för att vara mer anpassat till enheternas eget kvalitetsarbete och bli ett vassare redskap för huvudmannen och enheterna vad gäller analys och uppföljning.

Förbättringsbehov av det systematiska kvalitetsarbetet

Det finns behov av att bättre möta alla enheters egna systematiska kvalitetsarbete. PWC har haft i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka att granska om utbildningsnämnden säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete på både nämnd- och enhetsnivå. Det framhölls att skolornas arbetsplaner inte följer en gemensam form och att det inte heller är tydligt vilket underlag dessa planer ska baseras på. Det finns också behov av tydligare resultatuppföljning per respektive enhet.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Vad/Syfte	Innehåll	När	Vilka	Hur
Enheternas egen uppföljning och analys av verksamheten	Synliga resultat, har insatserna gett avsedd effekt? Vad beror resultaten på?	Löpande justeringar	Lärare/skolledare	Genom ett överenskommet systematiskt kvalitetstänkande
Sammanfattningar av enheternas systematiska kvalitetsarbete	Enheternas analys av arbetsplaner. Egna identifierade styrkor och utvecklingsområden. Prioriterade frågor redovisas	Sammanfattning lämnas in 15 aug.	Samtliga enheter	Utvärdering utifrån arbetsplanen enligt given mall.
Nya arbetsplaner lämnas in	Utifrån identifierade utvecklingsbehov + ettårsplaner	Inlämning hösten	Samtliga enheter	Gemensam mall
Förse enheterna med sammanställning och analys av enkäter och statistik för uppföljning av verksamheten	Elevenkäter, medarbetarenkät, bedömningar, betyg, mm	Görs vid olika tillfällen under året	Kvalitetsstöd	Per enhet + totalt
Resultatpaletter, årsvis. Ge helhetsbild av förutsättningar och resultat som underlag för analys och dialog	Sammanställning av valda resultat och statistik	En ggr/år. Görs så småningom digitalt löpande	Sammanställs av kvalitetsstöd	En palett per enhet + en för hela kommunen. Förskolans behöver utvecklas
Särskilda resultatdialoger – analysera och förstå resultat	Dialoger med enskilda enheter utifrån specifika frågeområden belysta utifrån ▪ Normer och värden ▪ Kunskaper/lärandebetyg / bedömning ▪ Systematiska kvalitetsarbetet	Utspritt över året 1 tillfälle/ skola. Förskola i grupp?	Enhetens ledningsgrupp. 1-2 från Kvalitetsstöd Någon i verksamhetsområdet. Verksamhetsområdeschef. Ordförande i nämnden.	På respektive skola Förskolor?
Följa upp verksamhetens utveckling löpande	Följa upp identifierade utvecklingsfrågor	Kontinuerligt	Enhetschefer tillsammans med verksamhetsområdeschef	Uppföljning och utvecklande samtal

Årsredovisning/ kvalitetsredovisning. Uppföljning av åtaganden och redovisning av utvecklingsbehov	Kvalitetsredovisning. Ufs arbete utifrån läroplaner, ettårsplaner och övriga styrdokument analyseras och följs upp	Lämnas som bilaga till nämnd i samband med årsredovisning	Kvalitetsstöd svarar för redovisningen	Utgör ett betydelsefullt beslutsunderlag och ger en samlad bild utifrån vilken nämnden kan besluta om åtgärder och prioriteringar
Verksamhetschefers samlade analys. Bidrar till huvudmannens samlade bild av utvecklingsområden	Sammanfattning av utvecklingsområden inom verksamheterna. Underlag till ettårsplanens prioriterade områden	Slutet av april	Chef eller bitr. verksamhetsområdeschef	Utifrån den kontinuerliga uppföljningen som sker av verksamhetsområdeschef
Ettårsplanearbete	Utifrån flerårsplaner, resultatdialoger, verksamhetsområdeschefernas samlade analys. Enheternas skriftliga uppföljningar.	Maj-september	Kvalitetsstöd i samarbete med samtliga verksamhetsområden.	
Delaktighet i ettårsplanen	Kommande utvecklingsområden bearbetas. Några fördjupningsfrågor.	Ettårsplanekonferens i september	Samtliga enhetschefer	Förvaltningschef och Kvalitetsstöd ansvarar för upplägg
Kvalitetsdag med nämnd. Göra nämnden delaktig i kommunens förskolors och skolors lärande och utveckling	Lägesbeskrivning Resultat och analyser Identifierade utvecklingsfrågor	I slutet av maj eller början på juni	Förvaltningschef och chef för Kvalitetsstöd ansvarar. Ledningsgrupp med inbjudna deltar	

1.3 Anmälningar

Under 2014 har 23 anmälningar gjorts till Skolinspektionen. Av dessa anmälningar har Barn- och elevombudet fattat två beslut om skadestånd till elever som varit utsatta för kränkande behandling. Merparten av det som anmälts till Skolinspektionen har varit elevs rätt till särskilt stöd, kränkande behandling och tillsynsansvar.

Anmälningar som utretts i klagomålshanteringen var 13 stycken och har mest handlat om särskilt stöd och tillsyn.

Skolor/förskolor ska enligt skollagen anmäla till huvudmannen om en elev eller ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling. Under 2014 har 604 anmälningar gjorts till huvudmannen. I förskolan har ett arbete med barnhälsoprocesser och likabehandlingsplaner skett för att undvika för att kränkningar

sker. I gymnasieskolan har processen av anmälan om kränkande behandling till huvudmannen förtydligats. Även grundskolan har startat ett arbete med elevhälsoprocesser. Huvudmannen gör en sammanställning av de vanligaste förekommande anmälningarna för att klargöra vilka insatser som behöver göras.

2. Pågående processer och insatser

2.1 Språkutveckling

Utifrån fastställda mål i Ettårsplanen att ”pedagoger i Botkyrka har kunskap och förmåga att göra väl avvägda språkdiraktiska val för att möta olika barns och elevers behov” har insatser och processer påbörjats tillsammans med förstelärarna. Fyra seminariedagar har genomförts med fokus på språkutveckling, IKT och bedömning.

Inom förskolan finns ett tydligt fokus på språkutveckling. Ett projekt med läsgnistor i samverkan med biblioteken pågår och fortsätter under kommande termin. Vidare planeras literacynätverk för att stödja, följa och utveckla lokala projekt. Förskolans förstelärare och en lektor i kommunen kommer att arbeta med dessa nätverk. Nätverken kommer också att bjuda in externa föreläsare.

Inom grundskolorna har det pågått olika insatser för en språkutvecklande didaktik inom alla skolämnen. Dock har denna process hamnat något mer i bakgrunden då andra projekt kommit i förgrund under innevarande år. Skolverkets läslyftsprojekt kommer också att komma igång under nästa termin.

Gemensamt för alla gymnasieskolor är att det pågår kollegialt lärande med samtal om språkutveckling och ämnesdidaktik. Processen befinner på olika nivåer mellan gymnasieskolorna.

Kommunövergripande

Lektorerna i kommunen har påbörjat ett arbete för att i dialog med verksamheterna forma en språkutvecklingsplan som ska bli ett tillgängligt verktyg för rektorer, lärare och elever. I samband med att en språkutvecklingsplan formas ska också dokumenterat goda exempel från verksamheterna synliggöras. Den nuvarande språknyckeln för språkutvecklande arbetssätt kommer att utvärderas i samband med detta.

2.2 Digitalisering av Botkyrkas förskolor och skolor

Digitalisering av undervisningen inom ramen för 1-1-satsningen har nu pågått sedan hösten 2011. Implementeringsprocessen har följts och såväl framgångsfaktorer som problemområden har identifierats. Ett problemområde som fram-

trätt är en bristande likvärdighet mellan skolor och till viss del också inom skolor. Utvärderingen gjordes fortlöpande med olika mättillfällen under 2012 och 2013 och den senaste rapporten publicerades 2014. Därför har vi sett ett behov av att synliggöra ett nuläge, vilket skett genom SKL:s utvärderingsverktyg LIKA, som är ett självskattningsverktyg som bygger på skolans egen värdering och bedömning av läget på skolan - en skattning som mynnar ut i ett förslag till en handlingsplan¹. Någon slutsats genom den utvärderingen har ännu inte gjorts. Det arbete vi nu har framför oss är att ta fram en ny strategi för IKT som tar avstamp i både utvärderingsrapporten och LIKA-utvärderingen. Strategin ska formas utifrån ett barn- och elevperspektiv och visa på vägar och möjligheter att äga och utveckla en ämnesdidaktisk kompetens där IKT införlivas i undervisningen.

Under hösten 2014 blev Botkyrka nominerad till utmärkelsen ”Guldtrappan” som instiftats för kommuner och andra skolhuvudmän som arbetar strategiskt utifrån styrdokumentet för ett framgångsrikt digitalt lärande i skolan. Priset har instiftats av DIU och SKL i samarbete med bl.a. Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten. Botkyrka var en av fem finalister och medverkade i 12 inspirationsseminarier och fyra längre seminarier på Framtidens Lärande. Guldtrappan blev ett tillfälle för utbildningsförvaltningen att dela med sig av all den kunskap och stora engagemang som finns samlat i förvaltningens verksamheter. Sundsvall blev utsedd som slutlig vinnare.

2.3 Inkluderande arbetssätt

Det pågår ett arbete med att öka kunskapen kring inkludering i grundskolan genom professionsnätverk, samt med två grundskolor som deltar i ett FoU-program. Det upplevs finnas en stark kraft i programmet eftersom det sker på tre systemnivåer – huvudman, skola, klassrum. Det kollegiala lärande som möjliggjorts mellan förvaltningar, rektorer och lärare genom arbetssättet ”kritiska vänner” upplevs främja arbetet med att skapa nya kunskaper och att sprida befintliga.

Idag pratas det i högre utsträckning om att det pedagogiska arbetet måste utgå ifrån att barn är olika. Det är ett förändrat synsätt från det traditionellt kompensatoriska, där problemet anses ligga hos barnet till ett kontextuellt, där det synliggörs att mötet som uppstår mellan barnet och dess omgivning påverkar barnets beteende och möjligheter att lyckas.

---

¹ LIKA är en förkortning av Ledning, Infrastruktur, Kompetens och Användning.

PWC har haft i uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka att granska utbildningsnämndens verksamhet för barn i behov av särskilt stöd i grundskolan. Revisorerna gör den samlade bedömningen att utbildningsnämnden till största delen bedriver verksamheten på ett sådant sätt att det säkerställs att gällande regelverk följs och att alla elever ges likvärdiga förutsättningar.

Revisorerna rekommenderar att gemensamma utbildningar och nätverksträffar anordnas och att nämnden bör överväga ytterligare åtgärder för att säkerställa att den specialpedagogiska kompetensen är tillräcklig på samtliga skolor.

Arbetet med nätverk för specialpedagoger kommer att fortsätta även nästa läsår. Ett viktigt arbete eftersom det behöver synliggöras att inkludering innebär en annan syn på specialpedagogik och dess funktioner än det traditionella kompensatoriska synsättet. Även gymnasieskolans specialpedagoger behöver ingå i nätverket.

Stödstrukturer behöver utformas för ett långsiktigt inkluderingsarbete som sker på alla nivåer.

Pågående processer och insatser

- *Elevhälsoprocess:* Utbildningsförvaltningen har under läsåret arbetat med att skapa en övergripande elevhälsoprocess.
- *Specialpedagogiskt nätverk för kollegialt lärande:* Syftet med nätverket är att utifrån aktuell forskning och styrdokument träffas kring aktuella teman för att närma sig ett kollegialt lärande, där ett strukturerat erfarenhetsutbyte kan uppstå. Utgångspunkten för träffarna är att närma sig ett lärande i fältet mellan beprövad erfarenhet och aktuell forskning. Frågor kring inkludering är ett återkommande tema.
- *Kartläggning av elevhälsoarbetet:* Botkyrka kommun har genomfört en kartläggning av elevhälsoarbetet. Ett urval av rektorer och elevhälso-team har beskrivit skolans metodutveckling av elevhälsans arbete sedan förändringarna i 2010 års skollag samt hur elevhälsans uppdrag och kompetenser används. En av skolorna som deltar i FoU- programmet lyfts fram som ett gott exempel.
- *Utveckla elevhälsan:* Utbildningsförvaltningen arbetar aktivt för att stärka kommunens elevhälso-team genom professionsnätverk, ”elevhälsans dag” samt en ekonomisk satsning. Under 2013-2014 förstärker utbildningsnämnden elevhälsan med kommunalt bidrag som uppgår till 8

miljoner kr. Förstärkningen inkluderar studie- och yrkesvägledare, vilka inte ingår i personalkategorierna för statsbidraget. De kommunala bidragen har fördelats på lika villkor till grundskolan, utifrån elevantal, till de kommunala skolorna och friskolorna i kommunen.

2.4 Utbildningssatsningar

Kompetensutveckling

Förvaltningen har satsat på diverse kompetenshöjande insatser för medarbetare genom kompetensfonden. Under 2014 har:

- 13 lärare under höstterminen 2014 deltagit i lärarlyftet II, fem av dessa blev klara med sin utbildning under 2014. Lärarlyftet II är avsedd för lärare som har lärarexamen och som undervisar i ett ämne där de inte är behöriga enligt skollagen.
- 66 tillsvidareanställda barnskötare, utan formell utbildning, validerats och läst reguljära kurser på sammanlagt 800 gymnasiepoäng, (barn och fritidsprogrammet). Denna utbildning består av två delar: validering och reguljära kurser. Valideringen (värd 300 gymnasiepoäng) tar ca en termin och kurserna (500 gymnasiepoäng) en termin.
- 12 personer deltagit i den erfarenhetsbaserade utbildningen lärare mot fritidshem. 27 personer deltog i den erfarenhetsbaserade förskolläraryt- utbildningen.
- Tre personer studerade den reguljära utbildningen till speciallärare/specialpedagog.
- Fyra lärare deltog i kurser inom Vidareutbildning av lärare (VAL).

Förutom satsningar via kompetensfonden har tre rektorer och förskolechefer slutfört rektorsprogrammet. Ambitionen är att samtliga rektorer och förskolechefer ska genomgå utbildningen. Fem rektorer och förskolechefer anmäldes under hösten 2014 till rektorsprogrammet.

Två av kommunens skolor har under 2014 deltagit i Skolverkets kompetensutvecklingsinsats för att förstärka elevhälsan. Insatsen har bestått i en fem dagar lång seminarieserie, där skolans rektor och elevhälsoteam fått utbildning i olika frågor gällande elevhälsa och också fått möjlighet till erfarenhetsutbyte med andra skolor i länet. I insatsen ingick dessutom att varje skola skulle genomföra ett utvecklingsarbete på den egna skolan. I den översyn av elevhälsan som gjordes under 2014, kunde vi se tydliga spår av ett ökat systematiskt kvalitetsarbete inom elevhälsan på just dessa skolor som också lyftes fram som goda exempel.

Medarbetarskapsutbildning har erbjudits till chefer. HR har tillsammans med facket deltagit på arbetsplatsträffar med syftet har varit att öka kunskapen om rättigheter och skyldigheter i arbetet.

Forskning och utveckling (FoU)

Botkyrka försöker medvetet utveckla att fler lärare och rektorer får kunskap om vad forskning bör vara – dvs. kunskap framtagen i en systematisk och granskad process. Det sker genom att Botkyrka medverkar i olika forskningsprojekt där lärare och rektorer deltar i kunskapsproduktion i syfte att utveckla elevers resultat. Bland annat deltar tre lärare i forskarskolor och fyra skolor är involverade i Stockholm teaching and learning studies (STLS), en plattform för att initiera, stödja och sprida lärarledda forskningsprojekt. En utmaning är att arbeta systematiskt med att ta reda på vad som höjer elevers resultat och att stärka en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ytterligare en utmaning är att utveckla hur forskningsresultat används i verksamheten. En framtidsytande plan för utbildningsförvaltningens forskningsinsatser kommer att tas fram.

Pågående projekt

- Forskarskolor – En forskarstuderande med inriktning på samhällskunskap vid Göteborgs universitet i forskarskolan i learning study. En forskarstuderande deltar i nationella forskarskolan i didaktisk modellering för lärare i naturvetenskap (NaNo). En forskarstuderande skriver inom matematikämnet didaktik, forskarskolan i ämnesdidaktik, Stockholms universitet.
- **FoU-projekt** – Påbörjade forsknings- och utvecklingsprojekt i Stockholm Teaching and Learning Study, (STLS). Tre projekt pågår och kommer att avslutas under 2015, samt kommer ett nytt ramprojekt påbörjas under 2015

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

En uppföljning av VFU, av övningskoleprojektet och VFU-verksamheten har initierats. En rapport kommer till hösten 2015 som ska vara ett underlag för att i dialog med verksamheterna komma vidare, utveckla och också ta tillvara och sprida erfarenheter på bästa sätt.

Skapande skola

Botkyrka kommun fick mest Skapande-skola pengar per grundskoleelev i Sverige läsåret 2014–2015. Ansökan liksom programutbud formuleras utifrån de områden som prioriteras i ettårsplanen och har fokus på värdegrundarbete,

inkludering, språkutveckling och digitalisering. Ett utvecklingsprojekt som vi arbetet med, genom Skapande-skola-medel under året tar utgångspunkt i ett av de problemområden som utvärderingsrapport 3 pekar på. Projektet, som varit framgångsrikt, har fokus på att locka elever som ofta är mindre intresserade av skolundervisningen till ett aktivt deltagande. Genom Skapande-skola- medel deltar cirka 8000 barn i någon form av kulturaktiviteter. Många grundskolor söker också egna medel och genomför projekt som är väl synkade med enheternas egna utvecklingsplaner.

NT-utvecklare

Skolverket har av regeringen fått i uppdrag att ansvara för utvecklingsinsatser inom naturvetenskap och teknik i grundskolan mellan 2012-2016, den s.k. naturvetenskaps- och tekniksatsningen. Med start hösten 2014 erbjuds grundskolelärare att delta i ett nationellt nätverk för erfarenhetsutbyte och utbildning, NT-utvecklarutbildning. Botkyrka kommun sökte och beviljades två platser, vilka fördelades till en teknikpedagog på KomTek och till en utvecklingspedagog.

Parallellt med utbildningen genomförde NT-utvecklarna handledning till lärargrupper på tre grundskolor. Fortsättningsvis kommer fler grundskolor att erbjudas handledning. Genom vårt systematiska kvalitetsarbete kan vi se vilka ämnen vi behöver fördjupa oss i och vilka skolor som bäst behöver stöd av NT-utvecklarna.

Kompetensutveckling via externa medel

Matematiklyftet

Matematiklyftet är en kompetensutveckling både i matematik och i kollegialt lärande, som Skolverket initierade läsåret 13/14 och kommer att pågå under tre år. Sju skolor i Botkyrka deltog under det första läsåret men totalt 30 lärare. Läsåret 14/15 deltog nio skolor med totalt 82 lärare. Inför den sista omgången är 30 lärare från tre skolor anmälda. Många lärare har uttryckt att denna form av praxisnära kompetensutveckling, där lärargruppen fått stöd av en handledare, varit givande och utvecklande.

Entreprenörskap

Med hjälp av medel från Skolverket genomfördes läsåret 13/14 en satsning på entreprenoriellt lärande/förhållningssätt tillsammans med föreningen Framtidsfrön. Under läsåret 13/14 sökte och fick utbildningsförvaltningen ytterligare medel för att fortsätta och bredda entreprenörskap i skolan. Medlen skulle användas till:

- Fortsatt stöttning och utbildning av personal på en grundskola vad gäller att integrera SYV-perspektivet i undervisningen för grundskolan yngre åldrar i årskurs F-6.
- Processutbildning av studie- och yrkesvägledare/personer med uppdrag att bredda kunskapen om entreprenörskap i skolan. Denna utbildning blev inte av men kommer att genomföras under 2015.

3. Förskola

Verksamhetsområde förskola har i den nya organisationsstrukturen skapat en gemensam grundstruktur och gemensamma processer för en mer likvärdig verksamhet inom förskolan. Verksamhetsstöd till förskolorna har under året byggts upp. Det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvecklats till en gemensam årsagenda och förskolornas likabehandlingsplaner har gåtts igenom.

Inom verksamhetsområdet har ett ramprogram för nybyggnation av förskolor tagits fram och beslutats av utbildningsnämnden, detta för att säkerställa att alla delar finns med vid nybyggnad av förskolor.

3.1 Undervisning och lärande

Varje förskolechef har insikt i att arbetet med de pedagogiska lärmiljöerna är en viktig del av uppdraget. En gemensam mall för uppföljning av de pedagogiska lärmiljöerna har arbetats fram och kommer att användas av varje förskolechef.

Språkutveckling

Det finns dessvärre olika indikationer på att språkutvecklingen bland förskolebarnen inte blir bättre. Flera medarbetare saknar till exempel tillräckligt väl utvecklade kunskaper i det svenska språket. Det är därför viktigt att se till så att medarbetarna har tillräckliga förutsättningar för att utveckla barnens språk. Under året har flera satsningar gjorts: föreläsningar för alla medarbetare inom förskolan om barns språkutveckling, språkstörning och tvåspråkighet. Inom verksamhetsområdet pågår också projektet *Botkyrkas förskolor läser* - ett 2-årigt projekt med målsättning att läsfrämjande insatser och berättande på sikt ska utgöra en vital del i förskolornas verksamhet. Förskolorna har utsett så kallade "läsagnoster" som har till uppgift att ingå i ett nätverk kopplat till det lokala biblioteket. Syftet är att locka förskolebarn och föräldrar till att ägna mer tid åt läsning för och med barn. Läsgnistorna har fått en drivande roll att levandegöra och gestalta sagor.

Åtgärder har ökat medvetenheten och fått fart på diskussionerna som även höjt kvaliteten i förskolorna. Än så länge finns det däremot inte tillräckligt bra och systematiska metoder för att mäta vilka resultat detta ger på individ/gruppnivå. Förstelärarna i förskolan (5st) har ett särskilt uppdrag kring att utforma mätverktyg för detta ändamål och deras arbete är en process som under hösten 2015 kommer skapa förutsättningar för förskolor att mäta resultat i förhållande till detta mål.

Att utveckla organisationerna för modersmålsstöd för förskolan är viktigt.

Digitalisering

Förskolorna arbetar aktivt med att använda de digitala verktyg de erbjudits på alla förskolor. Samtliga förskolor utgår från en pedagogisk tanke när det kommer till användandet av IT-verktyg där varje förskolechef har det övergripande ansvaret. Förskolorna tar även fram digitala bibliotek i samarbete med IKT-nätverket där alla förskolor ingår tillsammans med den pedagogiska samordnaren på förvaltningen samt försteläraryrorganisationen. Under hösten 2015 kommer de med mindre kunskaper kring surfplattor få en av huvudmannen organiserad grundutbildning. Förstelärarna inom förskolan arbetar även systematiskt i sina barn- och merarbetargrupper med att implementera goda exempel/arbetssätt kring de verktyg förskolan har.

Inkluderande arbetssätt

Inom förskoleverksamheten är det naturligt att alla barn är inkluderande i gruppen. Barn som är i behov av särskilt stöd får det naturligt tillsammans med de andra barnen på förskolan. Under året har ett intensivt arbete pågått i förskolechefgruppen utifrån huvudmannens initiativ för att få en likvärdig barnhälsoprocess utifrån lagar och förordningar. Efter att ha skapat en uppfattning om nuläget har några utvecklingsområden synliggjorts som gruppen kommer att arbeta vidare, med stöd av biträdande verksamhetsområdeschef, specialpedagogisk samordnare samt de sex centralt anställda specialpedagogerna. Bland annat har behovet av regelbundna uppföljningar av barnens utveckling och lärande, trygghet och möjlighet till inflytande varit centralt och ett gemensamt dokument har utarbetats för detta ändamål. Förskolechefgruppen har även beslutat att hela barngruppen på förskolan ska följas upp 3 ggr/termin utifrån centrala kriterier. Förskolan kallar detta för verksamhetskonferenser/barnkonferenser där ett tydligt fokus ligger på hur verksamheten kan lyckas med att erbjuda alla barn det de behöver efter egna förutsättningar.

Det har erbjudits workshops om pedagogiska kartläggningar av enskilda barns behov och hur verksamhetsanpassningar ska vara utformade, samt hur en plan mot diskriminering och kränkande behandling vara formulerad.

3.2 Resultat

3.2.1 Styrkor

- God tillgång till digitala verktyg
- Alla i personalgruppen uppmuntras till att arbeta med IT-verktyg som en del av verksamheten

3.2.2 Utvecklingsområden

- Det behöver finnas en plan för överlämning av barn från förskola till förskoleklass. Särskilt vikt bör läggas vid övergångar för barn i behov av särskilt stöd, tex grundsärskola.
- Det behöver skapas förutsättningar för likvärdighet mellan förskolor
- Uppmärksamma personalens kunskaper i språkutveckling
- Skapa en struktur för uppföljning för att säkerställa barns språkutveckling. Koppling till översyn av modersmålsstödet.
- Uppmuntra personal att använda IT-verktyg för att utveckla sitt egna språk.

4. Grundskola

4.1 Förskoleklass

Vissa för- och grundskolor har ett väl utarbetat arbetsätt för att övergången mellan förskola och förskoleklass skall fungera så smidigt som möjligt. Det innebär besök med överlämning på samtliga berörda förskolor för att kunna bygga bra elevgrupper, men också rutiner och möten skapade för att göra föräldrar till förskoleklassbarn trygga i den nya verksamhetsformen som skolan innebär. När detta arbete görs fokuserat, där elevhälsa och skolledning presenterat sin verksamhet, blir också övergången tryggare för både elev och föräldrar när eleven sedan börjar första klass.

Arbetet med IKT som en del av undervisningen i förskoleklass är olika tydligt kopplad till ettårsplanen i de olika verksamheterna. Övergången mellan förskoleklass och fritidshem i årskurs 1 är på vissa grundskolor en onödigt stor utmaning för eleverna, då vissa enheter har alltför separerade verksamheter med för lite samarbete med pedagogerna inom lågstadiet. Här kan man se att de enheter som arbetar i arbetslag F-2 eller F-3 generellt kommer närmare målen vad gäller trygga övergångar. De pedagogiska planeringarna bör i större grad rikta sig till att utveckla lärandet under hela dagen.

Styrkor

- Ett arbete pågår för att säkerställa progressionen i elevers lärande
- Förstelärare inom fritidshem är en resurs även för förskoleklassen

Utvecklingsområden

- I utbildningsförvaltningens nya organisation blir det viktigt att hålla frågan om det ömsesidiga ansvaret för en trygg övergång mellan förskola och grundskola. Förskolechefer och rektorer behöver mötas för att utarbeta säkra övergångar.

4.2 Fritidshem

Fem förstelärartjänster har tillsatts. Alla fritidshem har kartlagts utifrån hur lärandet ser ut för eleverna på fritidshemmen. En slutsats av kartläggningen är att det finns ett stort behov av kompetensutveckling och att personalen har en otydlig yrkesroll. En annan slutsats är att de flesta enheter saknar planering av verksamheten. Förståelsen och medvetenheten om hur uppdraget i läroplan och i Skolverkets allmänna råd ska påverka planeringen av den dagliga verksamheten behöver öka.

Försteläraren har på uppdrag av rektor initierat, stöttat och handlett fritidshemmens personal till aktivitetsstyrda fritidshem. Förstelärarna har startat nätverk och genomfört studiedagar där fritidshemspersonalen får kompetensutveckling kring förmågor, färdigheter och förmågeprogression i förhållande till sin verksamhet.

Styrkor

- Gruppen med de fem förstelärarna för fritidshem är ett stöd i det uttalade utvecklingsarbetet för fritidshem. Stödet riktas dit utvecklingsbehovet är som störst.

Utvecklingsområden

- Kartläggningen av fritidshemmen har synliggjort behovet av kompetensutveckling men även vikten av ett öppet och gemensamt samarbete med skolans övriga verksamheter. Dessutom behöver arbetssätt och förutsättningar för planering utvecklas.

4.3 Grundskolan åk 1-9

Några av kommunens grundskolor och samtliga gymnasieskolor har deltagit i Skolverkets satsning Matematiklyftet. Matematiklyftets struktur och innehåll är matematikdidaktiskt, strukturerat och har pågått under några år. En kart-

läggning av nyanlända elevers matematikundervisning har gjorts i kommunens förberedelsegrupper som har elever som vistats i Sverige i mindre än två år. Det gjordes också en granskning av de tillhörande pedagogiska planeringarna. Kartläggningen visade att de lärare som ingått i Matematiklyftet hade en undervisning som fokuserade starkt på den språkliga betydelsen i ämnet. I kartläggningen framkom även att mycket av undervisningens innehåll och de pedagogiska planeringarna är läromedelsstyrda. Delar av den första gruppen lärare som gick matematiklyftet fick även en utbildning i att utveckla undervisningen genom digitala verktyg.

4.4 Undervisning och lärande

Språkutvecklande arbetssätt

Inom grundskolorna har det pågått olika insatser för en språkutvecklande didaktik inom alla skolämnen. Denna process har däremot givit vika till förmån för andra projekt under 2014. Skolverkets läslyftsprojekt kommer starta under hösten 2015.

Digitalisering

En IKT-kartläggning av användningen av IKT-verktyg i grundskolan har genomförts. Den grundläggande frågeställningen var: *till vad och på vilket sätt används de digitala verktygen ur ett pedagogiskt perspektiv*. Resultatet visar på stor variation mellan årskurserna F-6 och 7-9 där eleverna i årskurs 7-9 använder dessa verktyg i större utsträckning jämfört med elever i årskurs 6. Även geografiskt finns det stor variation i användandet där de digitala verktygen används i större utsträckning i Tullinge än i norra Botkyrka.

Inkluderande arbetssätt

Grundskolorna söker stöd från verksamhetsstöd och elevhälsan för att elevens behov på bästa sätt ska kunna tillgodoses. Specialpedagogerna handleder arbetslagen på uppdrag av rektor, och i allt större omfattning börjar undervisningen problematiseras för att anpassas till elevens behov. Specialpedagogerna har i uppdrag att handleda på individ-, grupp-, och organisationsnivå.

4.5 Resultat

4.5.1 Styrkor

- Rektorsgruppen har under året haft flera upplägg med diskussionsforum och fördjupningsarbete i grupper som syftar till kollegialt lärande. Fokusområden har varit; lärmiljöer, nyanlända elever, elevhälsoprocessen och fritidshem. Detta har inte bara genererat utvecklingssteg för berörda fokusområden utan också öppnat upp en viktig grund i att fortsätta med ett öppet erfarenhetsutbyte i rektorsgruppen.

4.5.2 Utvecklingsområden

- Det finns behov av ett övergripande språkutvecklande arbetssätt som inkluderar alla skolenheter. Det är en viktig förutsättning för att alla barn och elever ska ges likvärdiga förutsättningar.
- Ett övergripande arbete för att utveckla digitala möjligheter för elever att lyckas med sin skolgång behövs. I denna process behöver kompetensnivån hos skollära och pedagoger säkras.
- Den påbörjade utvärdering med LIKA-verktyget kräver en uppföljning där identifierade utvecklingsområden planeras och genomförs.
- Förtydligande av elevhälsoprocessen – riktlinjer och förtydliganden från centralt specialpedagogiskt stöd till skolenheterna behöver genomföras.
- Ett övergripande arbete för erfarenhetsutbyte och utveckling av riktlinjer för likvärdigt arbete med sina elevhälsoprocesser skulle ge alla elever bättre förutsättningar att lyckas.

5. Grundsärskola

5.1 Undervisning och lärande

Antal elever inom autismspektrat i kombination med utvecklingsstörning ökar inom grundsärskolan. Det är en stor utmaning såväl organisatoriskt som pedagogiskt, inte minst i träningskolan. Under året har lärare och assistenter fått kompetensutveckling när det gäller hantering av utmanande beteende och lågaffektivt bemötande.

Även antalet elever i grundsärskolan ökar i antal, där också behoven hos den enskilda eleven blir mer omfattande.

Nyckelprojektet som genomfördes i grundsärskolorna Kassmyra, Björkhaga och Kvarnhag, med syfte att höja kvaliteten på undervisningen, under läsåret 13/14 följdes upp med föreläsning om det senaste inom forskning och de nya rönerna inom grundsärskolan.

5.2 Resultat

5.2.1 Styrkor

- De individinkluderade eleverna har blivit något fler, men viktigare är att grundskolan och grundsärskolan långsamt utvecklar allt mer inkluderande samarbetsformer. Förutom elevernas självklara rätt att inkluderas i grundskolan kan de nya lärarbehörighetsreglerna vara en bidragande orsak till att de olika skolformerna samarbetar.

5.2.2 Utvecklingsområden

- Ett utvecklingsområde som kvarstår från föregående år är behovet av fortbildning, för såväl lärare som fritidshemmens personal.
- Det finns ett behov av en enhet som med tydlig inriktning vänder sig till elever som behöver en blandning mellan ämnen och ämnesområden i sin undervisning.
- Fler elever bör inkluderas i sin närliggande grundskola.

6. Gymnasieskola

Många av gymnasieeleverna i Stockholmsregionen väljer att gå gymnasieskolan i en annan kommun än hemkommunen inom ramen för det samverkansavtal som råder i länet. När ungdomarna väljer gymnasieutbildning är det inte bara ett val mellan attraktiva program och skolor utan också ett val mellan olika kommuner och fristående huvudmän. För Botkyrka kommun innebär det att ungefär 60 procent av Botkyrkas elever väljer en gymnasieutbildning hos annan huvudman. Istället kompenseras utflödet av att ett stort antal elever från andra kommuner (främst Huddinge, Salem och Södertälje) väljer gymnasieutbildning vid någon av Botkyrkas tre gymnasieskolor.

För att Botkyrka kommun ska vara med och konkurrera om elever på den regionala marknaden behövs ett attraktivt programutbud som får både Botkyrkas och andra kommuners elever att välja Botkyrkas skolor.

Inom gymnasieskolan pågår ett arbete för att höja kvaliteten för det arbetsplatsförlagda lärandet (APL) inom yrkesprogrammen och gymnasiesärskolan. Målet är att öka kontakten mellan skolan och arbetslivet för att bygga upp långsiktiga relationer.

På Botkyrkas tre gymnasieskolor har eleverna på ekonomiprogrammet i årskurs 3 arbetat med Ung företagsamhet (UF). Verksamhetssamordnare för gymnasieskolan har i samarbete med näringslivschef och lokalt näringsliv anordnat Förverkligarna, Botkyrkas motsvarighet till Draknästet, där de tre bästa affärsidéerna belönades med diplom och 2000 kr vardera att investera i sina företag. Dessutom har Botkyrkas Bästa UF-företag utsetts under festliga former. Aktiviteterna genomfördes för femte året i rad.

6.1 Undervisning och lärande

Språkutvecklande arbetssätt

Arbetet med språkutvecklande arbetssätt skiljer sig åt mellan gymnasieskolorna. St. Botvids är den skola som under längst period har arbetat med språk-

utveckling och har även en förstelärare med språkutvecklande arbetssätt som fokus. Även Tumba gymnasium har en förstelärare som fokuserar på språkutvecklande arbetssätt. Till en början har fokus främst varit inom svenskämnet men fler ämnen väntas intensifiera arbetet. Tullinge gymnasium befinner sig i startgroparna. Gemensamt för alla tre skolor – om än på olika nivåer – är att det finns ett pågående kollegialt lärande och samtal kring vad språkutvecklande arbetssätt är och innebär. Tydligt är också att ledarskapet har betydelse för hur arbetet fortskrider.

Digitalisering

Samtliga gymnasieskolor har kommit långt med digitalisering av undervisningen. Det är viktigt att arbetet som skolorna gjort med digitalisering av undervisningen ”håller i och håller ut”. För att följa utvecklingen kommer skolorna att använda sig av självskattningsverktyget LIKA, ett verktyg för utvärdering och utveckling av skolans digitalisering. Det finns behov av en ny utvärdering av digitalisering inom gymnasieskolorna som bl.a. undersöker vilken effekt det haft på lärandet.

Skolorna fortsätter med kollegialt lärande genom såväl centrala som lokala IKT-grupper där både lärare och skolledare ingår.

Inkluderande arbetssätt

Det finns behov av att diskutera och problematisera vad begreppet inkludering innebär för gymnasieskolorna.

6.2 Resultat

6.1.2 Styrkor

- Det finns en stark vilja att utveckla undervisningen
- Skolorna har kommit långt i arbetet med digitalisering
- Hög trygghet och studiero enligt elevenkäten
- Kollegialt lärande inom och mellan gymnasieskolorna inom t.ex. ämnesnätverk

6.1.3 Utvecklingsområden

- Arbetet med språkutvecklande arbetssätt behöver stärkas och utvecklas
- Det finns behov av att diskutera och problematisera om vad begreppet inkludering innebär för gymnasieskolorna
- Utvärdering av IKT – vilken effekt har digitaliseringen haft på elevers lärande?
- Lärande bedömning – formativ planering, genomförande och utvärdering av undervisningen

- Kvalitetsutveckling av arbetsplatsförlagt lärande (APL)

7. Gymnasiesärskola

7.1 Undervisning och lärande

Såväl de nationella programmen som det individuella programmet behöver kvalitetsutvecklas i form och innehåll inom ramen för implementering av den nya läroplanen Gysär-13.

Såväl elever som pedagoger har tillgång till surfplattor. Digitaliseringen har underlättat dokumentationen och kan nu göras direkt och på olika sätt, t.ex. genom text, fotografier, ljudinspelningar och film. Tack vare digitaliseringen har eleverna lättare för att göra presentationer.

Nästan all personal är utbildade pedagoger med lång erfarenhet. En utmaning är däremot rekrytering och gymnasiesärskolan har störst behov av behöriga specialpedagoger.

På gymnasiesärskolan är det en större utmaning än tidigare för de undervisande lärarna på individuella programmet med anledning av fler elever med funktionsnedsättningar av komplicerad art.

Det är en utmaning att hitta APL-platser för elever i gymnasiesärskolan. I och med den nya läroplanen Gysär-13 ska APL på de nationella programmen omfatta minst 22 veckor.

7.2 Resultat

Fortsatt implementering av Gysär-13. Utvecklat organisationen och arbetat med kollegialt lärande.

7.2.1 Styrkor

- IKT har inneburit att eleverna har kunnat bli mer aktiva och bättre uttrycka sig med hjälp av digitala läromedel
- Utvecklat arbetet med överlämning från grundskolan som nu fungerar bättre. Varje elev har en plan innan de kommer till gymnasiesärskolan
- Mer flexibel schemaläggning, vilket ger större möjligheter till pedagogisk planering och individanpassningar
- Kvalitetsutveckling – På S.t Botvid har gymnasiesärskolan nätverkat med Nacka, Nynäshamn och Häggvik kring utveckling av APL för eleverna på gymnasiesärskolan

7.2.2 Utvecklingsområden

- Utveckla kunskapsomdömen för elever på individuella program
- Utveckla APL för gymnasiesärskolan. Det är en utmaning att anskaffa APL-platser

8. Personal

8.1 Legitimationslagstiftningen

Den senaste kompetenskartläggningen (KOLL) som gjordes hösten 2014 visar att det i olika utsträckning saknades formell kompetens i de flesta ämnen i grundskolan, men främst inom teknik och naturvetenskap och praktiska/estetiska ämnen samt ett par av de samhällsorienterande ämnena. I gymnasieskolan saknas formell kompetens främst i yrkesämnen. Dessa är dock tills vidare undantagna i legitimationslagstiftningen. Antalet lärare som var tillsvidareanställda och saknade lärarexamen bedömdes vid kartläggningstillfället vara cirka 45. Vad gäller förskollärare bedömde förvaltningen att det var 20-25 anställda som inte skulle komma att uppfylla skollagens krav.

Skolor och förskolor arbetar aktivt med tjänstefördelningar för att i så hög utsträckning som möjligt ha utbildad/legitimerad personal som ansvarar för undervisningen. Alla nyrekryteringar görs utifrån skollagens krav. Riksdagsbeslut om övergångsregler som gör att lärare blir behöriga i de ämnen de haft mångårig undervisning i och utbildningar inom lärarlyftet och VAL (vidareutbildning av lärare) bidrar också till detta. Ett stort antal lärare undervisar dock fortfarande utan formell behörighet i en del av sin tjänst, vilket i praktiken är mycket svårt att undvika. Hur detta ska hanteras i förhållande till skollagens krav är ännu oklart.

8.2 Karriärtjänster

Botkyrka har sedan starten sökt samtliga karriärtjänster som erbjudits av staten. Förstelärare och lektorer ses som ett viktigt led i att utveckla undervisningen och det systematiska kvalitetsarbetet. Särskilt yrkesskickliga lärare som uppnår det mer praktiktäna karriärsteget bör inte lämna undervisningen. Det är i stället viktigt att försteläraren i allt väsentligt fortsätter att arbeta med undervisning och uppgifter som hör till undervisningen. Försteläraren och lektorn ska ha en nyckelroll i det kollegiala lärandet.

I utvärdering av Skolverket påtalas att en förutsättning för att åstadkomma synergieffekter av att anställa lektorer är att skolorna och skolhuvudmännen på ett lämpligt sätt tar tillvara de kunskaper och kompetenser som lektorerna har genom att tilldela lektorer särskilda uppgifter eller uppdrag som bidrar till att

sprida dessa kunskaper. Förvaltningen har påbörjat en framtida strategi för FoU-satsningarna.

För att ge förstelärarna förutsättningar för att leda kollegialt lärande och pedagogiska diskussioner samt handleda och coacha andra lärare, arrangeras regelbundet möten där fokus ligger på att få verktyg för att leda lärande och fördjupning inom utbildningsnämndens ettårsplanemål. Med särskilt riktade kommunala medel ges skolorna ett bidrag för att frivilligt nyttja inom förstelärarskapet.

Botkyrka tilldelades en stor mängd nya karriärtjänster under 2014 och vid årsskiftet 2015 sökte vi samtliga 133 tjänster. I dagsläget är 116 tjänster utdelade till våra grundskolor, gymnasieskolor och vuxenutbildningen. Därav är 13 tjänster vakanta p.g.a. svårigheter att tillsätta dem. I dagsläget finns tre lektorer tillsatta, två på gymnasieskolor och 1 på en grundskola. 12 tjänster är idag reserverade för att pröva tanken att låta väl meriterade förstelärare anta utmaningen att arbeta och driva utveckling på de skolor där behoven är som störst och måluppfyllelsen låg. Detta utreds för närvarande.

Ett system för meritering av förstelärare är uppbyggt i utbildningsförvaltningen och leds av kvalitetschefen. Ett meriteringsråd bestående av representanter från lärarfackförbunden, rektorer och kvalitetsstöd ansvarar för detta. Karriärtjänsterna har tidsbegränsats med 2 år i taget i Botkyrka. För närvarande förs en diskussion om hur Botkyrka ska se på tidsbegränsade tjänster i framtiden.

8.3 Personaltäthet och kompetens

Förskola

Andelen utbildade förskollärare i kommunens förskolor har minskat under en följd av år. Enligt SCB var andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen 23 procent 2014 (33 procent i Stockholm län, 49 procent i riket). Detta år ändrades SCB:s uppgifter genom att man ändrade presenterade variabler för utbildningen så att tidigare variabler inte längre kan följas över tid. Både SCB:s statistik och utbildningsförvaltningens egen kompetenskartläggning KOLL indikerar dock att minskningen av andelen utbildade förskollärare fortsätter. Detta sker trots att nyrekrytering av förskollärare sägs ha ökat. Anledningen antas vara att bristen på förskollärare i Stockholmsområdet och konkurrensen med omkringliggande kommuner har gjort att ett större antal förskollärare i Botkyrka har valt anställning i en annan kommun. Andelen utbildade barnskötare har dock ökat under året. Enligt KOLL är 83 procent av de anställda barnskötarna utbildade.

Personaltätheten är 5,6 barn per årsarbetare i förskolan. Antalet är oförändrat de senaste tre åren, och är något högre än i Stockholms län (5,2) och i riket (5,3).

Grundskola

Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen ökade 2014 till 78 procent, efter att ha sjunkit ett par år i rad. Andelen utbildade lärare är dock tydligt lägre än i länet (83 procent) och i riket (86 procent). Även lärartätheten har ökat något och är nu 12,6 elever per lärare, vilket är något bättre än i länet men sämre än i riket. Ett bekymmer är att en stor andel lärare ännu inte ansökt om och/eller fått sin legitimation. Se även avsnittet om lärarlegitimationen ovan.

Grundsärskola och gymnasiesärskola

Övergångsbestämmelserna i legitimationslagstiftningen ger särskolan ytterligare tre år, fram till 1 juli 2018, för att i möjligaste mån se till att lärarna är legitimerade så att de får ansvara för undervisningen och sätta betyg. Den utmaningen är stor, då alla lärare ska ha speciallärarutbildning med inriktning mot utvecklingsstörning och de som undervisar i ämnen dessutom ha ämnesbehörighet för de ämnen man undervisar i.

Fritidshem

Enligt SCB ökade andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning i Botkyrka från 32 till 35 procent 2014. Det är en utveckling som går tvärtemot länet, där minskningen av andelen utbildade fortsatte, och är nu 29 procent. Även i riket minskade andelen utbildade, från 56 till 54 procent. Samtidigt minskade personaltätheten från 19,8 till 22,4 barn per årsarbetare. Därmed bröts trenden med ökad personaltäthet som pågått sedan 2011.

Gymnasieskola

Läraryrshörigheten i gymnasieskolan är mycket god, både i förhållande till Stockholms län och riket. Andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen är 87 procent i Botkyrka, en kraftig ökning med 6 procentenheter jämfört med året innan. Motsvarande andel är 79 procent i länet och 84 procent i riket. Lärartätheten har ökat något, från 12,6 till 12,3 elever per lärare. Lärartätheten är något lägre än i länet (11,9), men högre än i riket (13,8).

9. Slutord

Den föreliggande kvalitetsredovisningen ger besked om det genomförda kvalitetsarbetet under 2014. Det systematiska kvalitetsarbetet har en naturlig och central roll i förvaltningens sätt att fortlöpande följa sitt arbete med syfte att ge den politiska nämnden insikter och kunskap kring hur arbetet bedrivs, men också i vilken omfattning det genomförda arbetet svarar mot uppställda mål och förväntningar. Ett ytterligare syfte är att ge förvaltningarnas ledare och chefer tillförlitliga kunskaper för sin uppgift att leda och fördela arbetet med riktning på högsta möjliga målpåfyllelse.

Vår bedömning är att kvalitetsarbetet under 2014 kunnat bedrivas på ett tillfredsställande sätt men en konsekvens av den nya organisationen, hög personalomsättning på olika ledarfunktioner och den inriktning på utvecklingsarbete som valdes, har organisationens operativa arbete påverkats i olika avseenden, så även det systematiska kvalitetsarbetet.

I det systematiska kvalitetsarbetet för 2015 kommer ett ökat fokus läggas på analysarbetet och att gjorda analyser kommer till omsättning i det operativa arbetet. Det måste vara en naturlig inställning bland verksamheterna att vunna kunskaper också blir omsatta i aktiva gärningar och verksamhetsförbättringar som gynnar barn och elevers lärande. För att lyckas med detta behöver starkare fokus sättas på att följa de effekter man vill ha ut av alla de insatser som tillförs.

I förvaltningens ledningsgrupp har ett arbete inletts med just dessa avsikter. I kommande ettårsplan lär detta få sin tydliga spegling med avsikt att höja takten på införandet av framgångsrika arbetsformer. Här behöver man också överväga lämpligheten av att bättre koordinera styrningen av det förvaltningsövergripande *kvalitetsarbetet* med det förvaltningsövergripande *utvecklingsarbetet*.

2015-06-10

7

Ansökan om utökning pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ (UF/2015:92)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beviljar ansökan om utökad rätt till bidrag från 16 till maximalt 24 barn för enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ från den 1 juli 2015.

Sammanfattning

Enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ i Grödinge har den 12 april 2015 inkommit med ansökan om utökad rätt till bidrag från 16 till maximalt 24 barn i åldern 1-5 år från den 1 juli 2015. Huvudmannen planerar att göra lokalen mer barnanpassad och ändamålsenlig och att anställa en av vikarierna på deltid för bibehållen personaltäthet om verksamheten utökas.

Utbildningsförvaltningens bedömning är att enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ kan tillgodose behovet för maximalt 24 barn i befintlig verksamhet utifrån kraven i styrdokumentet och föreslår att utbildningsnämnden godkänner ansökan om utökad rätt till bidrag från 16 till maximalt 24 barn i åldern 1-5 år från den 1 juli 2015.

2015-05-21

Dnr UF/2015:92

Referens

Erika Nysäter

Mottagare

Utbildningsnämnden

Ansökan om utökning pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ (UF/2015:92)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beviljar ansökan om utökad rätt till bidrag från 16 till maximalt 24 barn för enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ från den 1 juli 2015.

Sammanfattning

Enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ i Grödinge har den 12 april 2015 inkommit med ansökan om utökad rätt till bidrag från 16 till maximalt 24 barn i åldern 1-5 år från den 1 juli 2015. Huvudmannen planerar att göra lokalen mer barnanpassad och ändamålsenlig och att anställa en av vikarierna på deltid för bibehållen personaltäthet om verksamheten utökas.

Utbildningsförvaltningens bedömning är att enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ kan tillgodose behovet för maximalt 24 barn i befintlig verksamhet utifrån kraven i styrdokumentet och föreslår att utbildningsnämnden godkänner ansökan om utökad rätt till bidrag från 16 till maximalt 24 barn i åldern 1-5 år från den 1 juli 2015.

Ärendet

I skollagen (2010:800) 25 kap. 2 § 2 st. framgår att pedagogisk omsorg genom pedagogisk verksamhet ska stimulera barns utveckling och lärande. Enligt 25 kap. 7 § ska verksamheten bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med lämplig sammansättning och storlek. Det ska också finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses. Enligt skollagen (2010:800) 25 kap. 10 § ska kommunen efter ansökan besluta att huvudmannen har rätt till bidrag bl. a. om huvudmannen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande offentlig verksamhet.

Enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ i Grödinge har den 12 april 2015 inkommit med en ansökan om utökad rätt till bidrag från 16 till maximalt 24 barn i åldern 1-5 år från den 1 juli 2015. Den 13 april 2015 har förvaltningen begärt in kompletteringar i ärendet från huvudmannen och samhällsbyggnadsförvaltningen. Huvudmannen har den 14 april inkommit med begärd komplettering och beskrivning av plan för hur lokalerna ska utvecklas och plan för personaltäthet och arbete i mindre grupper.

2015-05-21

Dnr UF/2015:92

Olberga föräldrakooperativ är beläget i Olberga gamla skolas lokaler i Grödinge omfattande cirka 360 kvm med fyra barnskötare. Verksamheten har en miljöprofil och en stor inhägnad utegård. Verksamheten drevs som kommunal pedagogisk omsorg för 12 barn fram till den 1 juli 2014 då den ombildades till enskild pedagogisk omsorg i form av ett föräldrakooperativ för 16 barn. Huvudmannen har ansökt om att utöka på grund av syskonförtur och barn i kö. Lokalstorlek är 18 kvm per person och efter utökning blir det ca 12 kvm per person. Personalen består av fyra barnskötare, en kokerska och en städare. Förskolan planerar att anställa en barnskötare till på deltid om verksamheten utökas. Nuvarande personaltäthet är cirka 4,25 barn per pedagog och efter en eventuell utökning blir det ca 4 barn per pedagog.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har godkänt lokalen för pedagogisk omsorg och planerar att snart avsluta sitt tillsynsärende. Huvudmannen ska komplettera med utvecklad egenkontroll och uppgifter om personbelastning i de rum där barnen vistas utifrån obligatorisk ventilationskontroll och det nya luftflödesprotokollet. Toaletter och skötrum har rustats upp, övervåningen har rensats och anpassats till verksamheten och en kemikalieförteckning har upprättats efter miljöenhetens tillsyn. Miljöenheten bedömer att verksamheten uppfyller lagkraven efter att ha åtgärdat påpekade brister och att lokalen är anpassad och ändamålsenlig för verksamheten.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning är att enskild pedagogisk omsorg Olberga föräldrakooperativ kan tillgodose behovet för maximalt 24 barn i befintlig verksamhet utifrån kraven i styrdokumentet och föreslår att utbildningsnämnden godkänner ansökan. Bedömningen är att verksamheten håller en god kvalitet enligt beslut vid den senaste tillsynen den 4 december 2014.

Jan Strandbacke
Tf Förvaltningschef

Anette Älmdalen
Chef specialiststöd

Expedieras till

Enskild pedagogisk omsorg Olberga

2015-06-10

8**Åtgärder med anledning av legitimationslagstiftning (UF/2015:132)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden beslutar om åtgärder för tillsvidareanställda i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 12 maj 2015.

Sammanfattning

Målet med legitimationsreformen är bland annat att öka kvaliteten i svensk skola och höja statusen på yrket. Dessutom ska legitimationen tydliggöra lärares och förskollärares behörighet. Vissa lärare är undantagna kravet på legitimation. Undantagen gäller bland annat lärare i modersmål och yrkesämnena i gymnasiet.

Den som anställts före den 1 juli 2011 får ansvara för undervisning och betygssättning utan legitimation fram till den 30 juni 2015. Från den 1 december 2013 får lärare som undervisar i särskolan, specialskolan eller särskild utbildning för vuxna en förlängd övergångsperiod till utgången av juni 2018. Utbildningsförvaltningen har skrivit fram ett förslag på åtgärder med anledning av legitimationslagstiftningen.

2015-05-12

Referens
Eva BerglöfMottagare
Utbildningsnämnden

Åtgärder med anledning av legitimationslagstiftning (UF/2015:132)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar om åtgärder för tillsvidareanställda i enlighet med förvaltningens tjänsteskrivelse daterad den 12 maj 2015.

Sammanfattning

Målet med legitimationsreformen är bland annat att öka kvaliteten i svensk skola och höja statusen på yrket. Dessutom ska legitimationen tydliggöra lärares och förskollärares behörighet. Vissa lärare är undantagna kravet på legitimation. Undantagen gäller bland annat lärare i modersmål och yrkesämnen i gymnasiet.

Den som anställts före den 1 juli 2011 får ansvara för undervisning och betygssättning utan legitimation fram till den 30 juni 2015. Från den 1 december 2013 får lärare som undervisar i särskolan, specialskolan eller särskild utbildning för vuxna en förlängd övergångsperiod till utgången av juni 2018. Utbildningsförvaltningen har skrivit fram ett förslag på åtgärder med anledning av legitimationslagstiftningen.

Bakgrund

I utbildningsnämndens ettårsplan finns målet att skolor och förskolor ska utvecklas för att ge alla elever, oavsett kön, goda förutsättningar för lärande samt ge alla skolelever möjlighet att förbättra sina kunskapsresultat. Behörighetsfrågan är avgörande för att nå dit och kommer under 2015 att ställas på sin spets när legitimationslagstiftningen träder i kraft. Förskolor och skolor behöver därför planera och organisera verksamheten så att barn och elever, så långt det är möjligt, har behöriga förskollärare och lärare.

Det finns inget som talar för att tillgången på behöriga lärare kommer att vara större 1 juli 2015 än tidigare år. Det kan dessutom vara så att många lärare både behöriga och icke behöriga kommer att söka tjänster i andra kommuner för att försöka förhandla upp sin lön. Utbildningsförvaltningen fick i 2015 års löneöversyn ta del av extra-

2015-05-12

pengar som fanns avsatta i budgeten på kommunledningsförvaltningen för att kunna höja löneläget något.

Grunduppdraget gentemot medborgarna ska uppfyllas och samtidigt ska Botkyrka kommun och utbildningsförvaltningen vara en god arbetsgivare med utgångspunkt från ett humanistiskt perspektiv. Detta innebär att vi behöver arbeta med individuella lösningar för de medarbetare som idag innehar en tillsvidareanställning och inte är behöriga.

Legitimationslagstiftningen

Målet med legitimationsreformen är bland annat att öka kvaliteten i svensk skola och höja statusen på yrket. Dessutom ska legitimationen tydliggöra lärares och förskollärares behörighet. En lärare är behörig om han/hon har legitimation i de ämnen som han/hon undervisar i.

Vissa lärare är undantagna kravet på legitimation. Undantagen gäller bland annat lärare i modersmål och yrkesämnena i gymnasiet.

Den som anställts före den 1 juli 2011 får ansvara för undervisning och betygssättning utan legitimation fram till den 30 juni 2015. Från den 1 december 2013 får lärare som undervisar i särskolan, specialskolan eller särskild utbildning för vuxna en förlängd övergångsperiod till utgången av juni 2018.

Från den 1 december 2013 ska lärare eller förskollärare vara legitimerade för att kunna anställas utan tidsbegränsning. Om det inom huvudmannens organisation saknas lärare med legitimation och viss behörighet eller om det finns andra särskilda skäl med hänsyn till eleverna, får en lärare utan legitimation eller behörighet bedriva undervisningen. För detta krävs dock att läraren ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En lärare som avses ovan får endast bedriva undervisning under högst ett år i sänder och måste fatta beslut om betyg tillsammans med en lärare som är legitimerad. Om det inte går att enas så ska den legitimerade läraren besluta om betyget under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Reglerna anger inte att huvudmannen måste säga upp tillsvidareanställda lärare som saknar legitimation. Om huvudmannen har en olegitimerad lärare som väntar på legitimation kan rektorn eller skolhuvudmannen besluta att läraren under en tid får bedriva undervisning. Regeln är möjlig att tillämpa om man bedömer att en lärare är

2015-05-12

lämplig att bedriva viss undervisning. Reglerna är även möjliga att använda vid olika typer av visstidsanställningar och vikariat.

Sammanställning efter kompetenskartläggningen i september 2014

Nedanstående sammanställning baseras i sin helhet på vad förskolecheferna och rektorerna uppgivit om antal och bakgrund för de medarbetare som inte uppfyller legitimationslagstiftningen den 1 juli 2015.

Förskolan

Vid mättilfället innehade 23 medarbetare tillsvidareanställning som förskollärare utan examen.

Antal	Orsak
7	Har pågående förskolläraryt utbildning eller ansökt till sådan
14	Har annan högskoleutbildning te x 90 hp inom förskolläraryt utbildningen (Botkyrkautbildning), socionom, danspedagog, utländsk utbildning
2	Saknar högskolepoäng

Grundskolan

Personal med lärarexamen: Vid mättilfället innehade 35 medarbetare tillsvidareanställning som lärare och har lärarexamen, men uppfyller inte helt legitimationslagstiftningen vad gäller behörighet i ämnen/årskurser där de undervisar. Det finns ytterligare ca 90 medarbetare som undervisar på del av tjänst där de inte har behörighet men, rektorerna har sagt att det går att lösa situationen inom ramen för tjänstefördelningen.

Antal	Orsak
9	Undervisar i förberedelsegrupp eller särskild undervisningsgrupp utan att vara behörig i alla ämnen
21	Undervisar på mindre eller större del av tjänsten där de inte har behörighet
3	Har sagt att de inte kommer att söka legitimation. Är i åldern 63-65 år
2	Gymnasielärare som inte har behörighet till undervisningen på grundskolan

2015-05-12

Personal utan lärarexamen: Vid mättillfället innehade 24 medarbetare tillsvidareanställning som lärare utan examen.

Antal	Orsak
1	Hävdar behörighet men kan inte visa på dokument som styrker det
3	Har pågående lärarutbildning eller ansökt till sådan
1	Tjänstledig
2	Arbetar i särskild undervisningsgrupp, har lång erfarenhet och > 60 år
17	Blandad grupp med utbildning och ålder. Finns de som är förskollärare och yrkeslärare på gymnasiet. Hälften är mellan 57 och 65 år.

Gymnasieskolan

Vid mättillfället innehade fem medarbetare tillsvidareanställning som lärare utan att ha lärarexamen.

Antal	Orsak
1	Pågående lärarutbildning
4	Annat (undervisar i dataämne, dramapedagogutbildning, undervisar och handleder i särskild undervisningsgrupp kombinerat med skolledaruppdrag, okänd behörighet)

Förslag till åtgärder för pedagoger som har en tillsvidareanställning

Förvaltningen har gjort bedömningen att nedanstående förslag på åtgärder möter de krav som ställs i Skollagen (2010:800) och är den bästa lösningen för verksamheten.

1. Lärare med lärarexamen

Lärare med lärarexamen har kvar sin hela tjänst på en tillsvidareanställning som lärare utifrån sin behörighet. De kan tjänstefördelas i ämne de inte har behörighet för. Förutsättning för detta är att rektor kontrollerat med HR att det inom huvudmannens område inte finns övertalig lärare med viss behörighet och legitimation. Rektor ska också förvissa sig om att läraren är lämplig att bedriva undervisningen, och att läraren i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Rektor gör en ny prövning efter ett år då lärare enbart kan bedriva undervisning i ämne de ej är behörig i för ett år i sänder. Rutiner för dessa processer ska säkras.

2015-05-12

2. Lärare/förskollärare som har pågående utbildning eller blivit antagna till utbildning

Lärare/förskollärare som har en pågående utbildning eller har antagits till utbildning med start ht 2015 kommer inte att sägas upp utan behåller sin anställning om förutsättningarna för huvudmannen är desamma som de var när lärarens/förskollärarens utbildning startade. Anställningen kan komma att prövas vid en eventuell övertalighetssituation. I en turordningssituation kan en medarbetare som inte är klar med sin behörighet inte slå ut en lärare/förskollärare med behörighet. Behörighet i ämne och/eller legitimation är ett kompetenskrav enligt legitimationslagstiftningen.

3. Tillsvidareanställd på förskollärartjänst med annan utbildning

För de inom förskolan med annan högskoleutbildning eller som har minst 50 högskolepoäng inom pedagogisk högskoleutbildning, men ej examen, omregleras befattningen till en unik titulatur för detta syfte. Beslut fattas av förvaltningschefen. Detta omfattar endast de som den 1 juli 2015 har en tillsvidareanställning som förskollärare men saknar examen. De som inte har någon högskoleutbildning alls eller personal som är validerad erbjuds barnskötarstjänst.

Arbetsgång

En ny kompetenskartläggning (KOLL) görs i augusti/september 2015 och kvalitets-säkras av förvaltningen.

Huvudmannen har ett övergripande ansvar för samsynen vad gäller arbetsrätten för hela förvaltningen. Rektor tillsammans med HR utreder möjligheten till tjänst inom skolan alternativt omställning inom förvaltning/kommun för de som idag har en tillsvidareanställning utan lärarexamen. Först efter att huvudmannen arbetat med att finna lösningar för att medarbetaren ska kunna vara kvar inom kommunen, och detta inte går att lösa, återstår uppsägning.

Det tillsätts en arbetsgrupp med syfte att hitta olika strategier för att möjliggöra lösningar som blir så optimala som möjligt med beaktande av verksamheten, lagstiftningen och medarbetarnas bästa.

Det bildas en facklig referensgrupp som kontinuerligt följer arbetet.

Arbetet följs upp och utvärderas inför läsåret 2017/18 för en eventuell omprövning av beslut.

2015-05-12

Jan Strandbacke
Tf förvaltningschef

Anette Älmdalen
Chef specialiststöd

2015-06-10

9**Karriärtjänsternas framtid (UF/2015:133)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att göra förstelärartjänsterna i Botkyrka permanenta. Utgångspunkten är att de meriterade förstelärarnas uppdrag ska övergå i fasta tjänster. Om förutsättningarna på skolan förändrats kan rektorn dock lyfta frågan till meriteringsrådet för bedömning av om tjänsten istället ska utlysas.

Sammanfattning

Den 1 juli 2015 går de första förordnandena ut för de förstelärare som meriterades för två år sedan. Enligt uppgift från Skolverket har 32 procent av kommunerna gjort tjänsterna permanenta, d v s erbjudit förstelärarna tillsvidare tjänster.

Botkyrka kommun har 133 förstelärare och får statsbidrag på 11 970 kkr/år för att ha dessa tjänster. Om förstelärartjänsterna inrättas permanent och det statliga bidraget skulle upphöra innebär det en ökad kostnad för kommunen på 11 970 kkr/år, d v s närmare 12 mkr.

Syftet med förstelärartjänsterna var dels att bidra till skolans utveckling och dels att skapa karriärvägar för duktiga lärare. I Botkyrka valde man inte att utlysa tjänsterna utan rektor valde ut vilka utvecklingsområden som var prioriterade på varje skola. De föreslagna förstelärarna har sedan alla genomgått en meriteringsprocess som bland annat innebar klassrumsbesök av en extern utvärderare. Konkurrensen om de bästa lärarna i Stockholms län är stor och politiken bedömer att tidsbegränsade förordnanden inte skulle gynna den pedagogiska utvecklingen på våra skolor.

Utbildningsnämnden ger därför förvaltningen i uppdrag att permanenta förstelärartjänsterna. Utgångspunkten är att de meriterade förstelärarnas uppdrag ska övergå i fasta tjänster men om förutsättningarna på skolan föränd-

2015-06-10

Dnr UF/2015:133

rats anser politiken att rektorn skall kunna lyfta frågan till meriteringsrådet för bedömning om tjänsten istället ska utlysas.

2015-05-28

Referens
Kristina GustafssonMottagare
Utbildningsnämnden

Karriärtjänsternas framtid (UF/2015:133)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar ge förvaltningen i uppdrag att vid tillsättningar av förstelärare tillämpa en ordning där förstelärare ges ett tidsbegränsat förordnande på tre år men som också kan förlängas med tre år i taget. Detsamma gäller lektorstjänsterna. Rektorn kan i samråd med meriteringsrådet utlysa tjänsten igen när ett förordnande går ut.

Sammanfattning

Den 1 juli 2015 *två lektorers förordnanden ut samtidigt som 75 förstelärare, som blivit meriterade under läsåret 2014/15 ska ha ett nytt förordnande* ~~går de första förordnandena ut för de förstelärare som meriterades för två år sedan.~~ Enligt uppgift från Skolverket har 32 procent av kommunerna gjort tjänsterna permanenta, d v s erbjudit förstelärarna tillsvidarettjänster.

Botkyrka kommun har 133 förstelärare och får statsbidrag på 11 970 tkr/år för att ha dessa tjänster. Om förstelärartjänsterna inrättas permanent och det statliga bidraget skulle upphöra innebär det en ökad kostnad för kommunen på 11 970 tkr/år, d v s närmare 12 mkr.

Det är förvaltningens bedömning att man utifrån flexibilitetsskäl vill förorda ett tidsbegränsat förordnande på tre år som kan förlängas med tre år i taget. Bedömningen är grundad på verksamheternas angelägna intresse av att flexibelt kunna möta skolornas skiftande behov av inriktningsförändring samt i viss mån osäkerheten kring statens fortsatta hållning med att utge statsbidrag. Vidare att skapa ökade möjligheter för andra skickliga lärare att få tillgång till ett förstelärförordnande.

Ärendet

Den 1 juli 2015 *två lektorers förordnanden ut samtidigt som 75 förstelärare, som blivit meriterade under läsåret 2014/15 ska ha ett nytt förordnande* ~~går de första förordnandena ut för de förstelärare som meriterades för två år sedan.~~ Enligt uppgift från Skolverket har 32 procent av kommunerna gjort tjänsterna permanenta, d v s omformat förordnandena till tillsvidarettjänster. Det finns

2015-05-28

viss oro hos förstelärarna i Botkyrka om vad som händer när deras förordnanden går ut. Risken finns att några söker sig till kommuner som fattat beslut om att inrätta tjänsterna permanent. Samtidigt finns flera möjliga negativa konsekvenser av ett eventuellt permanent inrättande som bör beaktas.

Botkyrka kommun har 133 förstelärare och får statsbidrag på 11 970 tkr/år för att ha dessa tjänster. Om förstelärartjänsterna inrättas permanent och det statliga bidraget skulle upphöra innebär det en ökad kostnad för kommunen på 11 970 tkr/år, d v s närmare 12 mkr.

Beskrivning av olika tänkbara konsekvenser

Inom förvaltningen har det diskuterats olika lösningar och dess konsekvenser. Samtalet har förts i meriteringsrådet, i rektorsgrupperna och i ledningsgruppen. Vid en konsekvensanalys framkommer följande rörande införande av tillsvidare-tjänster för förstelärare:

Fördelar: Ambitionsnivån med systemet från statens sida var att ge förstelärarna ett fast förordnande. De särskilt framgångsrika lärare som idag innehar tjänsterna skulle förvaltningen därmed förmodligen få behålla. De behöver exempelvis inte söka sig någon annanstans för att få en sådan tjänst. Vi ser också att lärarlönerna ökar.

Nackdelar: De lärare som rektorerna bedömer vara minst lika kvalificerade och inte har en sådan tjänst idag, ges reducerade chanser att få någon förstelärartjänst eftersom det är osäkert om statsbidrag för fler tjänster tillkommer från staten. En olycklig konsekvens kan därför bli att vi förlorar dem eftersom de förmodligen söker tjänster på annat håll. De lärare som innehar förstelärartjänsterna idag är tillsatta utifrån skolans utvecklingsbehov vid tidpunkten för anställningen. Ansökningsförfarandet har inte varit fritt utan varje rektor har kunnat profilera sin förstelärartjänst efter de behov skolan hade då. Flera rektorer konstaterar att det utifrån skolans nuvarande behov skulle vara en fördel att på sikt kunna tillsätta andra förstelärare. I det fall att statens riktade bidrag om närmare 12 mkr skulle ändras eller upphöra uppstår en särskild problematik där vi sannolikt ställs inför personalomställningsåtgärder.

Olika tänkbara lösningar

Botkyrka har betonat vikten av att de utvecklingsuppdrag förstelärarna får ska ges en tydlig koppling till skolans behov men det är också viktigt att valet av förstelärare ändå inte blir för kortsiktigt. I första hand behöver en förstelärare ha en nyckelroll i det kollegiala lärandet.

2015-05-28

Olika lösningar som diskuterats:

- Vi gör inga ändringar. Förstelärarna får tvåårsförordnanden som förlängs med två år i taget.
- När förstelärare har blivit meriterade får de med automatik en tillsvidare-tjänst som förstelärare i kommunen/på skolan.
- När förstelärare blivit meriterade får de ett förordnande på tre år som förlängs med tre år i taget.

Meriteringsrådet har diskuterat detta och i gruppen finns olika åsikter. Gruppen är dock överens om att det behövs ett längre förordnande än idag, t.ex. tre till fem år i taget.

I grundskolans rektorsgrupp anser de flesta att ett begränsat förordnande är det bästa, medan några få ser vikten av att kunna ge besked om ett fast förordnande för att kunna behålla duktiga lärare.

Förvaltningens ledningsgrupp har diskuterat de olika alternativen och har enats om ett ställningstagande där man främst utifrån flexibilitetsskäl vill förorda ett tidsbegränsat förordnande på tre år som kan förlängas med tre år i taget. Skälet är främst grundat på verksamheternas intresse av att flexibelt kunna möta skolornas skiftande behov av inriktningsförändring. Osäkerheten kring statens fortsatta hållning med att utge statsbidrag stärker ställningstagandet. Att skapa ökade möjligheter för andra skickliga lärare att få tillgång till ett förstelärförordnande ser vi som en ytterligare tillgång.

De statliga lektorstjänsterna

Idag har tre personer lektorstjänster. En på Tumba gymnasium, en på Tullinge gymnasium och en på Tunaskolan. Tvåårsförordnandet går ut 1 juli 2015 för två av dem.

Diskussioner har förts om rektorerna kan omvandla lektorstjänster till förstelärartjänster eller byta person. Samtliga skolor bör eftersträva att ha en lektorstjänst enligt intentionerna i skollagen. De lärare som erbjudits och går kommunala forskarskolor och tar en licentiatexamen ska ges tillfälle till en lektorstjänst i skolan. Möjligheter bör skapas för att nyttja deras kompetens kommunövergripande. Det är viktigt att lektorerna får tydliga medvetna uppdrag i

2015-05-28

syfte att använda deras praxisnära vetenskapliga kompetens. Inrättade lektorstjänster bör därför inte tas bort om sökande finns.

Lektorerna meriteras inte av meriteringsrådet eftersom de har en licentiatexamen där den vetenskapliga kompetensen garanteras. Utbildningsförvaltningens förslag är att de befintliga lektorstjänsterna ska finnas kvar men att de kan sökas på nytt i treårsperioder.

Tillsättning av tillkommande förstelärare

Meriteringsrådet har beslutat att tillsättning kan ske vid fyra tillfällen per år. Den 1 januari, den 1 april, den 1 juli och den 1 oktober. Vid dessa tillfällen påbörjar de nya sökande sin meriteringsperiod som kan bli olika lång beroende på när den börjar. Under den perioden ska de meriteras (lektionsbesök och sammanfattande bedömning). Beslut om slutmeritering sker vid två tillfällen per år, den 1 januari och den 1 juli.

Beredningsuppdrag rörande förstelärartjänster

Förvaltningen har av den politiska majoriteten fått ett beredningsuppdrag, rörande hur de 12 förstelärartjänster som är reserverade för att förstärka skolor som har stort behov, ska användas.

Beredningsuppdraget lyder:

Ge förslag på ett anställningsförfarande där ett antal förstelärare anställs på skolor med svårighet att rekrytera förstelärare och med låg måluppfyllelse. Andelen legitimerade lärare skiljer sig åt mellan de olika kommundelarna. Några skolor har relativt hög andel medan en del andra klart lägre. Vissa skolor har också svårare att rekrytera förstelärare. Oftast sammanfaller det med skolor där behoven är som störst och måluppfyllelsen låg. För att motverka detta vill vi utreda möjligheten att anställa väl meriterade förstelärare som vill anta utmaningen att arbeta och driva pedagogisk utveckling på dessa skolor. Uppdraget är att utreda hur ett sådant upplägg skulle kunna se ut, vilken anställningsform som är mest lämplig, ekonomiska konsekvenser osv.

Förvaltningen har bildat en arbetsgrupp som har påbörjat ett arbete med att pröva okonventionella lösningar. Fokus ligger på att identifiera möjligheter som sen prövas mot förutsättningar och rådande lagstiftning.

Jan Strandbacke
Tf Förvaltningschef

Kristina Gustafsson
Chef Kvalitetsstöd

2015-06-10

11**Redovisning av delegationsbeslut (UF/2015:16)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av beslutet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattar i huvudsak beslut i frågor som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning, kvalitet eller i principiella ärenden. Nämnden beslutar också om yttranden eller liknande till fullmäktige. Av praktiska skäl får andra ärenden inom utbildningsnämndens ansvarsområde delegeras till någon annan. Delegaten får då besluta å nämndens vägnar. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden för att tiden för överklagande kan passera och beslutet träda i laga kraft. På så sätt kan också nämnden följa hur delegaten utför uppdraget att besluta i nämndens ställe.

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

Karsby, vt 2015
Tumba gymnasium, maj
Violen fsk, maj
Örtagården fsk, maj

2015-05-29

Dnr UF/2015:16

Referens
Kajsa Bernéus

Mottagare
Utbildningsnämnden

Redovisning av delegationsbeslut (UF/2015:16)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av beslutet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattar i huvudsak beslut i frågor som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning, kvalitet eller i principiella ärenden. Nämnden beslutar också om yttranden eller liknande till fullmäktige. Av praktiska skäl får andra ärenden inom utbildningsnämndens ansvarsområde delegeras till någon annan. Delegaten får då besluta å nämndens vägnar. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden för att tiden för överklagande kan passera och beslutet träda i laga kraft. På så sätt kan också nämnden följa hur delegaten utför uppdraget att besluta i nämndens ställe.

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

Karsby, vt 2015
Tumba gymnasium, maj
Violen fsk, maj
Örtagården fsk, maj

2015-06-10

12

Anmälningssärenden (UF/2015:15)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av följande handlingar:

Skrivelser

Avslutade ärenden

- Skolinspektionen/BEO – anmälan om kränkande behandling på en grundskola (UF/2015:90)

Övrigt

- Tekniska nämnden 2015-05-29 § 29 – Strategi för upphandling av hyresavtal för vård- och omsorgsboende mm och försäljning av Samariten 1, Tumba
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 51 – Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet 2014
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 52 – Kommunens årsredovisning 2014
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 53 – Ombudgeteringar från 2014 till 2015
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 62 – Öppna nämndsammanträden mandatperioden 2015-2018

2015-05-29

Dnr UF/2015:15

Referens
Kajsa Bernéus

Mottagare
Utbildningsnämnden

Anmälningssärenden (UF/2015:15)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av följande handlingar:

Skrivelser

Avslutade ärenden

- Skolinspektionen/BEO – anmälan om kränkande behandling på en grundskola (UF/2015:90)

Övrigt

- Tekniska nämnden 2015-05-29 § 29 – Strategi för upphandling av hyresavtal för vård- och omsorgsboende mm och försäljning av Samariten 1, Tumba
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 51 – Revisionsberättelse och fråga om ansvarsfrihet 2014
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 52 – Kommunens årsredovisning 2014
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 53 – Ombudgeteringar från 2014 till 2015
- Kommunfullmäktige 2015-04-28 § 62 – Öppna nämndsammanträden mandatperioden 2015-2018